Carit Etlar

Ungdoms kampe

Bibliotek 1800

Carit Etlar

Ungdoms kampe

eBibliotek 1800

2024

Fortale

Denne bog, som er en forkortet udgave af "Slægtskabet", skrev jeg i mit toogtyvende år; den udkom under mærket "Carl", som min første større fortælling i året 1839. Jeg levede dengang ubemærket på mit kvistkammer, tilbragte dagene på Kunstakademiet og aftenerne med læsning af litteraturens klassiske værker. En frisk luftning var brudt ind over landet, og åndslivet i København var gennemglødet af kærlighed til kunsten. Denne var tidens hovedinteresse. Gik vi i teatret, da var det genial poesi, som bares os i møde af scenens mestre, i Akademiet dyrkedes kunsten med ærefrygt af verdensberømte ånder, kort sagt: København stod i rang med Europas navnkundigste hovedstæder.

Som bekendt herskede romantikken i trediverne og fyrrerne. Dens karaktermærke var, at den genindsatte de nationale og religiøse følelser i deres ret efter den franske revolutions bundmaterialistiske herredømme. – Undertiden gik det vel lidt "hah-stemt" til, men man troede alligevel på de store ord og fik andre til at tro på det. Når da en ung, formastelig fyr søgte at spække sin romantik med lidt håndgribelig virkelighed, skummede let gudernes vrede over.

Det var dog i det hele taget en herlig tid for ungdommen. Tidsåndens løsen var sundhed, skønhed og kraft: en herlig overgangsperiode til en senere realistisk æra. Alle sjælsevner var i kamp, alle legemskræfter i blomst. Det var følelsen, ikke tanken det gjaldt om at påkalde, hjertet og ikke hjernens kløgt;

kort sagt følelsen sad i højsædet; og er dette ikke al sand ungdoms kendemærke? Alt var endnu for mig løfter, mulighed, håb, famlende usikkerhed, frejdig tro på det umulige. – Ungdommens store, uerstattelige rigdomskilde, den umiddelbare oprindelighed, lå i luften omkring os. Det "oprindeliges" skatkammer stod på vid gab, og ud derfra fløj den sande genialitet, dens mægtige vinger hed skaberkraft og enfold. – Alt, hvad de moderne år senere bragte af herligheder: kundskab, magt, herredømme, har aldrig, vil aldrig kunne opveje disse tabte ungdomsskatte, der fostrede vore store, naive ånder.

Professor Abrahams holdt mig som så mange andre ved råd og dåd tæt ind til den franske litteratur. Studiet af denne kunsts form: udtryksmåden, sætningernes konstruktion, stoffets ordning blev af væsentlig nytte for mig, blandt andet ved udarbejdelsen af mine afhandlinger. Min fantasi berigedes ved den fremmedartede rigdom, der oplodes for mig. Iblandt de bøger, professoren lånte mig, fandtes Victor Hugos dramaer og hans berømte fortaler til disse. Det kan måske have interesse i dag at høre, hvad ungdommen i trediverne tænkte og følte, under hvilke opråb og bannere også den tid kæmpede. Forunderligt nok synes de at have meget tilfælles med vore dages. Alt dette fandt sit kraftigste udtryk igennem den nye retnings store forkæmper, Victor Hugo. Hans forord til *Hernani* 1831 begynder således, i anledning af en ung digters død:

"Hvem skulle vi beklage i denne litterære kamps tid, de, som dør, eller de, som kæmper? Det er sørgeligt at se en tyveårig digter forlade os, en harpestreng brister, en fremtid udslukkes, men også hvilen har tiltrækning. Er det ikke tilgiveligt midt

under kampens anstrengelse med misundelse at vende blikket mod den, som hviler i graven, mens vi forfølges af ustandselig bagvaskelse, forhånelse, skinsyge, trusler og lavt forræderi. Retsindede mænd lægges for had; trofaste mænd, som kun higer efter at skænke deres fædreland frihed: kunstens og intelligensens frihed, og arbejdsomme mænd, der fredeligt følger deres overbevisnings værk, bliver bytte for lave intriger, politicensur og utaknemmelighed, selv fra dem, for hvem de arbejder, – Luther sagde på kirkegården i Worms: "*Invideo, quia quiescunt?*"

Lige meget, I unge, taber ikke modet! Hvor hård nutiden end beredes Eder, så vil fremtiden dog blive smuk! Romantikken, der så ofte er blevet slet udlagt, er, og dette er dens rette signatur: liberalisme i litteraturen. Denne sandhed er i dag anerkendt af vore gode hoveder, og deres tal er stort. Den litterære liberalisme vil snart, og værket er allerede vidt fremskredet, være lige så populær som den politiske. Kunstens frihed og samfundets frihed, se, det er det dobbelte mål mod hvilke alle logiske og konsekvente ånder før stræber. Se, det er den tvedelte enhed, der skal forene vore dages stærke og tålmodige ungdom! – Dette er vort århundredes grundlov, og den fornyer sig selv. Alle klassiske og monarkistiske ultramontane vil forgæves rotte sig sammen, for at genoprette det gamle i samfund og litteratur. Ethvert fremskridt, enhver udvikling vil bringe deres stilladser til at ramle sammen. Selv deres heftige reaktion vil være os til nytte, for enhver bevægelse i revolutionen er et skridt fremad. Frihed og sandhed besidder det gode, at alt hvad der gøres for det, og alt, hvad der gøres imod det, fremmer dem i lige høj grad. Til et nyt folk må der en

ny kunst, – efter Ludvig den 14.s litteratur, der passede nøje til hoffet, må vi nu have folkets litteratur, som er mere værdifuld.

Frem for alt må der være en indre grundtanke i alt dette nye. Lad frihedsprincippet gøre nytte, men lad det virke fornuftigt. Ingen etikette hverken i livet eller i bøger, – men love. Hverken røde hæle eller røde huer. Se, det er *det*, folket begærer, og folket har ret. – Lad nu en digter træde frem – nu er der et folk."

Min bog blev altså skrevet 1839. Jeg må have været meget ung dengang, det er alt, hvad jeg kan sige. Famlen, manglen på herredømme er jo den unges svaghed og styrke. Denne beskedne ungdomsbog, som er et led i en nu, efter alle solemærker at dømme, afsluttet udvikling, viser en "ynglings" overgangsperiode, og må som så mange andre ynglinges overgangsværker bede læseren om undskyldning, fordi den igen appellerer til hans interesse. Jeg efterkommer litterære venners ønske og trøster mig med, at bogens beskedenhed er dens ungdoms skønneste dyd.

Ærbødigst

Forfatteren.

Gentofte, i november 1896.

1. Et ægteskab

For enden af St. Pedersstræde lå et lille grundmuret hus, som just ikke så synderlig anseligt ud. Stedet var forfaldent, vinduerne små og solbrændte, ruderne ituslagne og hullerne tilklistrede med papirstrimler, som regnen opblødte og gav uhindret adgang til at trænge igennem.

Til denne bolig så man en kold, mørk novemberaften en mand skynde sig; han agtede ikke på sneen, som hvirvlede omkring ham og klæbede sig fast i hans tykke frakke, ikke heller den barske vind, der hvert øjeblik truede med at rive ham hatten af hovedet.

"Alt er mørkt," hviskede han, "månen skjuler sig, en skærende kulde gennemisner mine lemmer, – i mig har det også længe været vinter." Med disse ord rystede han sneen og vandet af sin frakke og stod få øjeblikke efter for det omtalte hus' dør.

Flere gange måtte han ringe på, før den blev lukket op, endelig blinkede et lys i forstuen, døren åbnedes, og manden trådte ind i et værelse, hvis bohave røbede den yderste armod. De nøgne vægge var behængt med to store portrætmalerier, indfattede i dybe rammer, der endnu bar spor af deres ungdoms rige forgyldning. Uden vanskelighed kunne man genkende originalen til det ene af dem i et fruentimmer, som befandt sig i værelset, hvorimod det andet portræts ungdommelige og runde træk, på dets original – manden – var gennempløjet af furer og folder. Fra stedet, hvor disse to portrætter hang, syntes de spottende at skue ned på den

fattigdom, værelset indesluttede. To stole, et bord og to sengesteder var de eneste møbler, der fandtes. Den ene af sengene var dækket med et i gamle dage smukt damaskes omhæng, nu derimod hang det falmet omkring stolperne. I den anden seng sov to små børn på halmmadrasser, og ved deres fødder knurrede en stor, gråspraglet kat, idet den mageligt strakte sig på sit varme leje.

Det eneste lys, som lod beskueren opdage det her beskrevne, fik værelset af en lille skillingsprås, hvis svage flamme trækvinden fra de utætte ruder viftede frem og tilbage. Ved dette sad moderen og stoppede nogle linnedstykker, mens dørens klapren slog takt til det hvin, som stormen gennem skorstenen af og til sendte ned i den kolde kakkelovn. Hendes forhen skønne træk havde sorg og græmmelse vel ikke ganske forandret, men gjort skarpere, de mørkebrune øjne havde mistet deres glans og stirrede matte og dunkle ud af deres hulninger.

"Det var da godt, at du kunne komme," udbrød hun, da manden trådte ind; "to hele timer har jeg siddet og ventet efter dig med teen; – nu kan du også have det så godt, derhenne på kakkelovnen har jeg sat af til dig. At det er koldt, er din egen skyld, fordi du nægter mig penge til brænde. Om du end ikke bryder dig om mig, så burde du dog være mindre ligegyldig mod vore små; de stakler har grædt den hele aften."

"Begynder du nu igen, hvor vi slap i middags?" udbrød manden, idet han trak sin våde overfrakke af, "det er dog mærkeligt, at du aldrig kan modtage mig uden med bebrejdelser."

"Bebrejdelser!" gentog konen; "synes du ikke, du fortjener det for al den kval, du volder mig? Lader du mig ikke savne livets første nødvendigheder? Agter du på, at vor Julius og Bertha næppe har så meget, de kunne klæde sig i, og hvor rolig kan du ikke hver dag høre deres gråd og klager? – Jeg ulykkelige!" tilføjede hun grædende, "at skæbnen skulle knytte mig til et menneske som dig; jeg forbander den dag, du blev min mand!"

"Gør du det, Laura?" spurgte manden, i færd med at drikke sin kolde the. "Hvad var da egentlig grunden til det? Hvem opstillede de garn, som hildede mig således, at jeg alene kunne befri mig fra dem ved ægteskab? – Skylden var ikke min!"

"Ti, ti!" råbte Laura; "bliver du aldrig ked af at erindre mig om dette svagheds øjeblik; – dengang var du en kærlighedsfuld mand, som jeg betragtede med stolthed, herrerne med misundelse, – nu derimod er du blevet en kold, beregnende gnier, der ikke engang kan give din kone et stykke tøj; jeg – som for din skyld gjorde afkald på den lykke, skæbnen havde bestemt mig, som i gode dage blot behøvede at vinke for at finde ti beredvillige tjenere til at udføre mit ringeste ønske, – jeg må nu selv påtage mig den simpleste tjeners forretning, leve her i denne skumle afkrog, omringet af børneskrig og klager så lang dagen er; min eneste løn for det må jeg søge hos mig selv, i min egen bevidsthed; ikke en mine i dit ansigt takker mig – du sparer ikke nok – du øder for meget – vi må indskrænke os – det er dit valgsprog. – Giv mig min tabte lykke, mine svundne glæder igen."

"Giv mig erstatning for de sidste otte år," sagde Stilling sagtmodigt, "eller" tilføjede han, "hvad bedre er, giv mig døden, som ender dette helvedesliv. Hvem har ødelagt mig?" vedblev

han, "hvem har, fra en velhavende, anset mand, bragt mig til bettelstaven? Havde du fordret mindre og undværet mere af det, du kaldte fornødenheder, skulle jeg aldrig være kommet til at ernære mig som kontorist eller have behov at blues, når jeg møder en fordums bekendt på gaden. Jeg var svag, du letsindig, det er årsagen til vor ulykke."

"Det er ret, giv mig stakkel skylden, det er din gamle vane, og skrig blot lidt højere, at ikke alene børnene kunne vågne, men at også naboerne høre det. Du tænker ikke på, August! hvor meget du forsynder dig mod mig." Med disse ord sank hun grædende ned på en stol og skjulte sit ansigt i hænderne.

"Græd ikke," råbte Stilling, "her bringer jeg trøst for dig! Se engang;" han fremtog en pose, han hidtil havde skjult på brystet, og rystede en mængde sølvpenge ud på bordet. "Der," vedblev han, "tag disse penge, du har nu lært at skatte deres værd, vore børn skal nu ikke længere sulte, du ikke fryse; men anvend dem godt, de er surt tjente."

Synligt overrasket rejste Laura sig hurtigt og tørrede sine øjne. "Er det muligt," sagde hun, "alle disse penge tilhører os?"

"Hvorledes skulle de ellers komme her?" svarede han.

"Hvorledes! hvorledes! ja, det er just det, jeg ikke kan forstå; på hvilken måde er du kommet i besiddelse af denne sum? Hvad har du solgt for den?"

"Hvad jeg har solgt," sagde manden med en lav, undertrykt stemme, "det eneste gode, jeg endnu ejede – mig selv har jeg givet for dem, og regner du det for intet, så læg min ære til, min hele fremtids ro er forsvundet for disse tresindstyve rigsdaler. Hvad synes du om det? Tag dem bort, gem dem, jeg kan ikke

holde ud at se dem spille i lysskæret, det usle metal, som gør enhver til sin slave – den redelige til en kæltring."

August Stilling var som et fattigt, fader- og moderløst barn i sin tidlige ungdom blevet antaget i søns sted af en rig sukkerraffinadør i Århus. Hans venlighed og åbne karakter vandt alles hjerter. Da han blev ældre, satte plejefaderen ham på sit kontor, hvor hans omhu for forretningerne snart hævede ham til den første. Flere heldige handelsrejser forøgede den gunst, han stod i, og gjorde ham uundværlig for handelshuset. I sit 25. år fik han en aktie med i plejefaderens handel og tog til København for der at bestyre bogholderiet ved sukkeroplaget. Ung, smuk og rig, sås han gerne i de kredse, som anbefalingsbreve fra faderen åbnede ham adgang til. På den måde blev han bekendt med Laura, datter af en kammerråd og toldinspektør. Denne dame, som enhver af koketteriets og forstillelsens våben stod til tjeneste, hildede ham snart i sine garn. På et maskebal glemte han sig så vidt, at han dagen efter gjorde hende et ægteskabstilbud, og allerede to måneder senere var hun hans ægteviede hustru. Stilling forgudede hende og var i begyndelsen svag nok til at anse hendes ønsker og vilje som en rettesnor for sig. Hun benyttede sig så meget af dette, at han lod sig lede af hende i et og alt. Deres hus var et af de eleganteste i byen, selskaber og baller hørte til dagens orden. Enhver, som blot forstod at hylde og beundre den smukke husfrue, var en kærkommen gæst. Udgifterne i en sådan husholdning oversteg snart Stillings indtægter. De forestillinger, han gjorde hende, frugtede ikke. Da manden ikke ejede mere, tog han af handelshusets kapitaler. Hans plejefader ophævede al forbindelse med ham, så snart han kom til

kundskab om det. En handel, som Stilling oprettede for egen regning, mislykkedes, han gik fallit, og armod bankede på hans dør. Det blev her som sædvanligt. Næppe hørte den talrige venneskare, der før havde oversvømmet huset, hans fald, førend den forsvandt. Stilling stod alene med sin fattigdom, enhver vej til redning var spærret, han solgte gård og møbler og lejede sig en bolig i Sankt Pederstræde. Længe levede han her uden at være i nogen vej, hans hustru klagede; hun havde kun elsket penge og var ikke skabt for armod. Baller og selskaber var borte, og bitre bebrejdelser regnede ned over Stilling. Endelig åbnede sig en ny erhvervskilde for ham; han fik en plads på et handelskontor, lønnen var vel ubetydelig, men dog bedre end intet, og han begyndte igen at arbejde med sin vante flid og iver. Laura havde imidlertid født to børn til verden, en søn og en datter, de daglige udgifter blev større og større. Hvad skulle han gribe til? Hustru og børn manglede livets første nødvendigheder, de ejede intet mere at sælge. Han fattede i sin nød en fortvivlet beslutning: brød sin principals pult op, tog tresindstyve rigsdaler af den. Det var denne sum, han leverede sin kone om aftenen.

Næste dag var en sorgens dag i huset. Straks efter Stillings komme til kontoret bemærkedes det skete indbrud. Mistanken faldt på ham, som havde været den sidste, der forlod stedet den foregående aften. Der behøvedes heller ikke anden bekræftelse på hans brøde end den, som vist sig i hans forstyrrede mine. Forbitret lod principalen ham hæfte. Allerede i det første forhør bekendte den ulykkelige alt og udviklede sit hele livsforhold for retten. Et fjerdingår hengik, før den dom faldt, som dømte ham til Børnehuset. Man vidste ikke, om han døde under sit ophold

der eller, efter at være kommet på fri fod, havde forladt det sted, som var vidne til hans glans i lykkens dage og til hans vanære i ulykkens. Hans søn kom i huset hos sin gudfader. Laura derimod beholdt selv datteren og ernærede sig ved at sy modepynt, indtil også hun sporløst forsvandt.

2. Jules Hjelm

Det var om aftenen i januar måned; klokken slog otte. Fra hovedvagten på Kongens Nytorv råbte skildvagten vagt i gevær. Soldaterne stormede ud, og tamburen slog hvirvel til bøn. Da åbnedes portene til Charlottenborg, og ud styrtede en mængde unge mennesker. Enhver ilede sin vej, nogle enkeltvis, andre i klynger, enten for at søge hjemmet eller steder, der var mere interessante og lovede større nydelse.

I sværmen var også to unge mennesker, Jules og Carl. De holdt sig tilbage og ventede, til de øvrige var passeret igennem porten. "Hvor skal vi nu gå hen?" spurgte Carl, da de kom udenfor – "hjem? eller en tur til Toldboden? Vejret er smukt og indbydende."

"Til Toldboden!" gentog Jules ivrigt; "er du blevet gal? Erindrer du ikke, at jeg har begge vore billetter i lommen? Vi må i teatret, der kan ikke være gået flere end to akter, og slutningen af Correggio er værd at se. Desuden," tilføjede han: "hende! – den smukke dame, jeg mødte før – jeg må se hende, jeg kender hendes loge, litra C, første etage, og fra vor loge kan vi i al mag se derover."

"Ved du hvad, lille Jules," sagde Carl, "lad mig sige dig et par ord i fortrolighed: Du er en nar. Hvad ligner nu det, først at spadsere tre-fire gange igennem Østergade for at se et kønt ansigt, så vade igennem sne og pøle på Kongens Nytorv for at opdage, hvor hun går hen, og nu til syvende og sidst gå på

komedie klokken otte, ikke for Correggios, men for hendes skyld: Din sans for de skønne former er for stor."

"Du misunder mig, deri stikker det hele. Kom nu blot og lad os ikke spilde den kostbare tid med at prædike moral."

"Jeg får vel følge dig," ytrede den anden, "skønt Gud ved, jeg hellere blev hjemme." Han fulgte sin ven over torvet og stod få øjeblikke efter i logen.

Det første, han foretog sig, efter at være kommet der, var at skaffe sig så stor en plads som muligt. Dernæst beså han de øvrige tilstedeværende i logen og indlod sig lidt efter i samtale med en borgerkone, hvis kuglerunde ansigt tydeligt nok sagde, at hun ikke solgte fedevarer omsonst. Jules derimod var næppe kommet, før hans blik fløj over i logen, hvor han vidste, at den omtalte ubekendte befandt sig.

"Hun er der," hviskede han, "hvor hun er dejlig, – hvilke øjne! – se, der nede sidder hun, den anden fra pillen." Vennen agtede ikke stort på dette; han morede sig i dette øjeblik ved at høre madamen tale om sin næring og sin salig mand, som hun bragte til omkvæd for hvert andet ord.

"Carl," gentog Jules ærgerlig, "se dog derned, der bag den sortklædte dame til venstre!"

"Ja," svarede Carl ligegyldigt, "hun er ret tækkelig." Derefter begyndte han igen sin afbrudte samtale med den solide spækhøkermadame.

Jules var lutter øje, siden hans blik faldt på den unge dame. "Jeg gad vidst, hvem den høje, bebrillede fyr er, som står bag hende; måske en begunstiget tilbeder! Nej, det kan han ikke være, siden en pige fulgte hende herhen; jeg tager også fejl, det var hendes sidedame, han hviskede til."

I dette øjeblik rullede tæppet op, og lysekronen gik i vejret til stor ærgrelse for maleren, der intet ænsede uden den unge dame.

Næppe var stykket forbi, førend han hurtigt greb hue og ziegenhainer, og uden at bryde sig om sin ven, ilede han ned ad trapperne for endnu en gang at se damen gå bort. Længe stod han der, puffet fra alle sider, uden at have øje for andet end det lille englehoved, der af og til så ud af logen, som om hun ventede på sin ledsager.

"Gud give! at ingen vil komme efter hende," mumlede han, "så kunne jeg måske følge hende hjem, der er da egentlig intet upassende i at tilbyde det." Han posterede sig overfor indgangen til logen, ved trappegelænderet.

Trængslen var ophørt og de fleste allerede borte, før den ubekendte kom ud og så sig om til alle sider. "Nu!" tænkte Jules, "hen til hende." – "De venter uden tvivl på en til at følge Dem hjem?" spurgte han ærbødigt. "Jeg ville skatte mig særdeles lykkelig, hvis De tillod mig at ledsage Dem. Jeg tror næppe, De kan blive her længere, kontrolløren har allerede slukket lysene på gangen, og foruden ham er De og jeg de eneste tilbageblevne."

"Jeg vil gerne tøve lidt endnu, pigen kommer sikkert straks, hun lovede at være her klokken ti og plejer aldrig at lade mig vente forgæves."

"I aften gør hun det dog," vedblev Jules. "Vær uden frygt for mit tilbud; jeg gør det blot for at fritage Dem for den ubehagelighed at gå hjem alene."

"Jeg takker Dem," svarede damen, "skønt jeg bestemt tror, at Dorthea vil komme, når jeg venter lidt endnu."

Men der kom ingen Dorthea, og hvem der i stilhed glædede sig over dette, var maleren, især da han hørte, at damen boede oppe på Vestergade. Han bød hende derfor armen, hun modtog den, og således vandrede de, på grund af det slette føre, meget langsomt fra teatret.

Bange og ængstelig støttede den skønne ubekendte sig på sin ledsagers arm og gik længe ved hans side uden at tale et ord. Forlegen søgte han flere gange at begynde en samtale og tog vejr og vind til indledning. Derefter kom de til stykket denne aften og udtømte sig begge i ros over digterens mesterværk. Under sådanne samtaler havde de tilbagelagt vejen op igennem Vestergade og stod ved hendes bolig.

"Her bor jeg," udbrød den fremmede glad, "nu takker jeg Dem for Deres artighed!" Med disse ord ringede hun på klokken.

"Jeg har vistnok ulige mere grund til at takke Dem," svarede han, "turde jeg måske, da De nu engang antager, at jeg har vist Dem en tjeneste, vente en lille løn ved at få Deres navn at vide?"

"Mit navn?" gentog hun forundret, "hvilken interesse kan det have for Dem?"

"Ikke anden, end at jeg, efter at have indført den gladeste aften i mit liv i min erindringsbog, tillige kunne vedføje navnet på den, der var årsag til det."

Damen smilede. "Det finder jeg meget naturligt; når De altså optegner, at De fulgte en dame fra Komediehuset til Vestergade, fordi hendes egen pige udeblev, så skriv underneden *Ida*; således hedder jeg, og nu godnat! vort bekendtskab er endt lige så hurtigt, som det begyndte."

"Måske," svarede Jules, og forbandede så småt pigen, som kom for at lukke Ida ind. "Måske," gentog Ida smilende, og

porten var imellem dem.

"Nej, nej!" mumlede han ærgerlig, "jeg burde slet ikke have ventet efter hende eller gået op til hendes loge; hvad har det nyttet? Et lykkeligt kvarter, dermed er det hele forbi. Min ven Carl har ret, når han råder mig til at lukke øjnene, hver gang jeg møder en smuk dame på gaden. – Jeg gad dog gerne have vidst, hvor hun egentlig hører til; hendes navn er Ida, men det hedder min moders kammerpige også."

Mens han holdt denne monolog, blev en dør i kælderetagen lukket op, og en kobbersmed stak hovedet ud for at trække lidt frisk luft. Ved synet af denne Goliath fo'r den unge maler uvilkårligt et skridt tilbage, før han fik tid til at fatte sig så meget, at han kunne fremstamme et svar på smedens: Godaften.

"Nå, unge herre!" udbrød manden, "hvad står I her og spejder efter? Ser I på skyerne, hvorledes de brygger sammen til sne i nat? eller om skorstenen endnu står som sædvanligt på den store grå derovre?"

"Nej," svarede Jules, "jeg står og husker mig om efter navnet på en familie, som bor heroppe i huset; jeg skulle tale med en logerende der, men jeg tør ikke ringe på, før jeg har –"

"Aha, er det således fat," afbrød kobbersmeden ham, "ja det kan jeg give Dem besked om. Ser De! først og fremmest bor ovenover mig en grosserer, hvis kone og datter vender op og ned på tiden, lamenterer og rumsterer hver udslagne nat, som om alle hekse fra Bloksbjerg holdt dans der. Det la'er jeg gå, gør jeg; – men når jeg tænker på, at jeg har kendt samme mand, gående med apostlenes befordring fra Roskilde og hertil og herfra til Roskilde igen, så koger det inden i. – I gamle dage var

Ulf Baagøe hans ven, og den ene ikke bedre end den anden, nu derimod braser han forbi min kælder hver dag og stikker snablen i vejret uden at se ned til mig; men sådan går det altid. Det var første sal. På anden sal bor jøden Elias. På tredje sal, ja lad mig se, der bor tre fornemme frøkener eller fruer. Dermed har jeg givet jer den forklaring, I behøver, skal I op til jøden, så banker I på hos jøden, skal I til grossererens, gør I lige så, og hvis jert ærinde fører op på tredje sal, vil jeg råde jer til at vente til i morgen. Gud i vold, fa'rlil!" – Med disse ord krøb kobbersmeden tilbage i sit hul og låsede døren efter sig.

De modtagne oplysninger gave Jules stof til flere betragtninger, end smeden formodede; enten var den smukke Ida altså en datter af den gale grosserer, jøden, eller en af de tre frøkener, men til hvilken af disse familier hun hørte, var noget, han ikke kunne udgrunde. Han vendte derfor om for at gå hjem, sang en munter arie undervejs uden at bryde sig om vægterens hyssen, eller at de forbigående flere gange vendte sig om efter ham i den tro, at vin og ikke kærlighed havde sat ham i en så livlig stemning.

Hjemme modtog hans flegmatiske ven ham gabende og søvnig. – "Kommer du nu endelig, du forlibte stær!" udbrød han og pudsede den lange tande af lyset. "Det er dog at drive raseriet vel vidt, ikke engang tilfreds med at ødelægge din egen ro, forstyrrer du også min, og hvad har det hele så indbragt?"

"Hvor hun var dejlig!" råbte Jules, uden at agte på disse bebrejdelser. "Du skulle blot have set hende; du kan ikke gøre dig noget begreb om det indtryk, hun har gjort på mig." –

"Ja, hvor hun var sød, hvor hun var guddommelig! Det var intet menneske – jeg ved det, en himmelsk ånd i jordisk

draperi, en fe! ikke sandt? – Jo, jeg kender dine beskrivelser; jeg har fået dem så tit, at jeg kan dem udenad. Lad mig imidlertid høre dit eventyr fra det øjeblik, du styrtede over folk og bænke ud af logen, jeg vil da sammenligne dit med mit, og jeg vædder ti mod en, at jeg får overvægten."

Jules fortalte med alle en forelsket ynglings sværmende overdrivelser. Carl hørte roligt til uden at afbryde ham.

"Nå," udbrød han, da vennen tav, "er det det hele? Mine tildragelser betyder noget ganske andet. Jeg sluttede under akterne bekendtskab med en højst agtværdig spækhøkermadame, ja le kun, le kun, grinebider! jeg kan tænke, at det støder din fine smag, men hør videre: jeg mærkede straks, at madamen kunne lide mig, hun trakterede under akterne med sukkerkringler, tørrede æbler og rosiner, derfor tilbød jeg efter stykket at ledsage hende hjem og bære hendes store forrådspose. Undervejs havde vi adskillige interessante samtaler, som rigtignok hverken gjaldt vejr eller komedie, men de langt reellere genstande: ost, smør og flæskepriser. Da jeg kom til hendes bolig, bød hun mig ned i sin kælder på en god aftensmad, som jeg naturligvis lod mig smage. Hun har også en ganske smuk, lille, finhudet datter; men jeg gik straks, efter at vi havde spist, og fik derfor ikke rigtig set på hende. Da jeg bød farvel, inviterede hun mig til at komme igen; jeg var hende altid velkommen, sagde hun, og således har jeg have åbnet mig en glimrende udsigt til at kunne leve delikat i fremtiden. Hun bor forresten på Gammeltorv. – Hvem synes du nu, der har haft størst lykke i aften? Alvorlig talt ville jeg ønske, du fulgte mit råd og søgte dig en kæreste, mage til min; det var jo den rene profit for dig. Nu har jeg sagt dig min mening, læg dig den på hjerte,

og skynd dig så at komme i seng, klokken går til elleve, og jeg har nu spildt tiden med at prædike bod og omvendelse for dig."

Natten hengik for Jules uden søvn. Han tænkte kun på det bestående eventyr, kaldte sig den mindste omstændighed tilbage i erindringen, mens vennen sov trygt ved hans side og i drømme talte om pølser og skinker. Dagen efter så man ham spadsere op og ned gennem Vestergade. Hans møje var imidlertid frugtesløs, intet menneske kom til syne i vinduerne, og om det end havde været tilfældet, ville han dog ikke kunne bemærke det på grund af de tætte rørjalousier.

De næste to dage svandt bort på den samme tragiske måde, han hverken hørte eller så noget til Ida. Endelig blev skæbnen ked af at drille ham længere; da han otte dage senere gik op og ned igennem Vestergade, bemærkede han hende allerede langt fra, siddende ved vinduet på første sal. Efterhånden som han kom huset nærmere, sagtnede han sine skridt, indtil han omsider stod stille i en port, hvor han i al mag kunne mætte sine øjne ved beskuelsen af den smukke pige. Nu var hans tvivl tillige hævet, Ida var datter af grossereren, og ikke af jøden Elias på anden sal. Han blev længe stående, lænet op til en af portstolperne. Ida så ud, blodet fo'r Jules til kinderne, hun bemærkede ham, det viste noksom den hurtighed, hun trak sine smukke øjne tilbage med, og den rødme, der overfo'r hende i samme øjeblik. Igen et par gange skottede hun over til porten; derefter rejste hun sig og forlod vinduet.

Inderlig glad styrtede han hjem og omfavnede vennen, som han mødte på trappen til deres fælles værelse.

"Kære Carl," udbrød han med et strålende blik, "jeg er det lykkeligste menneske på jorden: jeg har set hende; hun er datter

af grosserer Frank."

"Du skulle hellere have revet lidt stærkere i min kappe," bemærkede vennen tørt, "så havde jeg været net faren. – Hvor du tager afsted, enten hænger du med næbbet som en syg drossel, eller du stormer frem som et vildt føl; den kære middelvej kender du kun af navn. Se her!" vedblev han, da de var kommet indenfor, "under denne min kappe bærer jeg på den sirligste måde en present, jeg i formiddag fik af min tilkommende forlovede, Rikke Lange; det havde set smukt ud, hvis du i dine følelsers hede havde knust den." – Han fremtog en temmelig stor byrde, som kappen havde skjult, og udviklede af flere gamle aviser en vældig ost, som han holdt hen for Jules. "Hvad siger du til den? Sådanne rariteter får jeg i foræring, mens du lever af luft og øjekast. Hvad mener du nu om min madam Lange? Det var af hende jeg fik den!"

"Nej! det går min sjæl for vidt!" fremstammede Jules, idet han næsten kvaltes af latter over Carls tilfredshed og glæde.

"Le kun, abekat!" sagde denne ligegyldigt, idet han drejede gaven på alle sider. "Osten bliver ikke vred over din spot og jeg langt mindre. Det er en ægte ditmarsker, prima sort, jo, jo! min Rikke har sans for det reelle, og så har hun et ansigt som en fastelavnsbolle med to rosiner i; du skulle bare se hende, lille Jules."

"Du bliver jo længere, jo galere og lader ikke til at være skabt for andet end mad og drikke; jeg tror, at den største ulykke, der kunne ramme dig, var at hungre eller tørste en smule."

"På det lav," svarede Carl i sin sædvanlige tone, "det er bedre at leve godt end at hungre og plage sit eget jeg, fordi man ikke får en ubekendt pige at se efter at have trukket forbi hendes

vinduer en snes gange, men jeg mærker nok, at det kun lidet interesserer dig at høre tale om mine yndlingsgenstande; jeg vil derfor i fremtiden aldrig oftere øde tiden med dem, og kan det fornøje dig, så kom nu frem med alt, hvad der er hændt dig i eftermiddag, jeg sætter mig så ned og skærer et stykke til vesper for at prøve Rikkes ost. Jeg skal ikke afbryde dig en eneste gang i dine hjerteudgydelser."

3. Maskeballet

"Jeg holder ikke af, at Ida skal med til maskeraden," sagde Adelheid til sin moder, "tænk engang! Hun vil være grækerinde ligesom jeg, er det ikke fatalt?"

"Hun!" udbrød moderen, "det kære bededagsansigt skikker sig langt bedre som nonne eller kammerpige. Jeg så også helst, at hun blev hjemme, men folk kunne tro, at vi misundte hende at deltage i vore fornøjelser. Oberstinde Heimann spurgte mig forleden aften, hvorfor vi aldrig tog den tossede pige med os, og stiklede på mig i alles nærværelse, fordi jeg ikke undte hende nogen glæde, så jeg har besluttet at lade hende følge med os på torsdag. Jeg ville ønske, hun måtte blive dygtig syg; på anden måde slipper vi ikke fri for hende."

"Ja, ved du hvad, mama! da forsikrer jeg dig, at hvis hun bliver ved at ville være grækerinde, så bliver jeg hjemme; Otto må så sige, hvad han vil."

"Det gør du fuldkommen ret i; det var alt for ubehageligt for dig at ligne hende; du bør ikke vige fra din bestemmelse, jeg forbyder dig at give efter for hende; men trøst dig, søde Laide! man skal nok kunne skelne dig fra Ida, selv om hun blev grækerinde; du gør nu først din dragt færdig, så kostbar og brillant, som du formår; alle mine smykker, som jeg ikke selv bruger til min beskedne dragt, er til din tjeneste; med hende er det tidsnok, der bliver vel lidt lapperi til overs, som hun kan kludre sammen til sin dragt; forlang blot for dig selv alt, hvad du ønsker, intet skal blive sparet."

"Ja, således er det herligt, kære, gode mama!" råbte den henrykte Adelheid, "hvor jeg skal triumfere over hende; Otto vil få lejlighed til at være stolt af mig og beundre min smag."

"Det har han jo alletider gjort; men hvor er Ida? jeg har ikke set hende den hele eftermiddag, måske hun nu igen har fået fat i en af de overspændte romaner, jeg flere gange har forbudt hende at læse, fordi jeg finder, at hun desværre allerede er romantisk nok!"

"Nej! jeg lod hende gå for at udsøge mig en maske; hun kan få den gamle, jeg brugte sidst; den var rigtignok lidt mishandlet, men til hende er den god nok, hun vil alligevel ikke gøre synderlig opsigt, den gås!"

"Godt, søde Laide, det er ypperligt! på den måde vil hun aldrig kunne skade dig; du vinder, og hendes mangler fuldstændiggør din sejr. Jeg kan min tro ikke begribe, hvorledes det kunne falde din afdøde moder ind at tage den tiggerunge i sit hus. Ida har rent glemt, hvem hun forhen var og stikker nu næsen så højt i sky, at man skulle tro, hun nedstammede fra en af de første adelige, og ikke fra en aldeles simpel bonde; men jeg synes også, at du er for familiær mod hende, mit barn! Du burde lade hende rigtig føle, hvor meget hun står under dig. Hvem hun er, og hvad hun var uden os."

I dette øjeblik trådte genstanden for denne kærlige samtale ind i værelset. Adelheid og moderen gik hende i møde for at se den købte maske.

"Din smag er virkelig god!" udbrød fru Frank, idet hun tog masken og rakte den til Adelheid, – "ikke sandt, Laide? hun kunne ikke have truffet en bedre; den mangler blot et par rubiner for i et og alt at ligne en rejekone fra Amager."

Adelheid kastede masken hen ad gulvtæppet. – "Tror du, jeg vil tage på bal med et sådant uglebillede for ansigtet? Du kan selv beholde den!"

"Tak!" svarede Ida uden at vise sig krænket og med en blidhed, som måtte have beskæmmet enhver anden; "jeg har endnu ingen maske." Med disse ord tog hun den sagtmodig op fra gulvet. "Jeg troede ikke, at mit valg så lidt ville have vundet dit bifald, jeg forsikrer dig, at jeg bestræbte mig for at udsøge den smukkeste af dem alle."

"Det ringer!" råbte Adelheid glad, "det er bestemt Otto, jeg kender hans træk i klokken."

I næste sekund stod hun for et af de store pillespejle, moderen for et andet, og rettede sine krøller, som efter den nyeste mode hang langt ned ad kinderne i en malerisk uorden.

Da den bebudede Otto åbnede døren, trådte fruen ham i møde med et behageligt smil og bød ham velkommen. Adelheid rakte ham en lille hånd, som han trykkede i sin.

Grosserer Frank havde to gange været gift, første gang med en præstedatter, født og opdragen på Alheden. Efter at have skænket ham et fremtidigt huskors i datteren Adelheid og taget Ida i huset til sig, døde hun, og Frank giftede sig på ny. Hans anden hustru var en dame af den moderne verden med alle dens fejl og talenter. Stille, huslig lykke troede hun blot kunne eksistere i romanerne og tog sig derfor en mand, ved hvilken hun håbede i fremtiden at kunne føre et liv, der stemte overens med hendes ønsker. Hun besad en betydelig grad af forfængelighed og glimmersyge, og hendes største sorg var, at hun nu i sit seks og tredivte år bemærkede, at den lykke og opsigt, hun før havde gjort på baller og i selskaber, efterhånden

begyndte at aftage. Forhen vant til at betragte den beundring, alle viste hende, som en tribut, der skyldtes hendes skønhed, kunne hun nu ikke tåle at se den overført på en anden, og da Adelheid var hendes farligste medbejlerinde, hadede hun hende af hjertens grund, men besad forstillelse nok til ikke at lade sig mærke med det. Hjemme spillede hun despot mod sit talrige tyende, selv Frank, som hun aldrig havde elsket, bøjede sig under hendes scepter og fandt sig tålmodig i de byrder, den unge frue pålagde ham. Han lod hende skøtte sig selv, og besværede hende kun med sin nærværelse ved tebordet og under måltidet; den øvrige tid tilbragte han på sit kontor, og der var han på den rette hylde. Adelheid var opvokset uden synderlig opdragelse, men lærte snart det farlige våben at kende, som naturen skænkede hende. Hun blev tidligt forlovet med Otto Bretton, en af disse unge herrer, som holder moden for den første lov og den vigtigste pligt at tilfredsstille alle dens fordringer.

Med kunstlet anstand trådte han ind i værelset, duftende af den fine olie, hans friserede hår var indgnedet med. Hans komme syntes at udøve en magisk virkning på moder og datter; deres forrige heftighed var forsvundet, en kærlig blidhed trådte i stedet.

"Ah! hvad ser jeg!" udbrød Otto efter at have hilst de tilstedeværende og mønstret sit elegante ydre for spejlet, "modejournalerne på bordet og damerne så flittige! Man bestemmer uden tvivl dragterne til maskeballet på torsdag?"

"Ganske rigtigt," svarede fruen smilende, idet hun bød ham tage plads imellem sig og Adelheid. "Deres nærværelse kunne

ingensinde være os mere velkommen, da Deres ypperlige smag i valget af de klædeligste stoffer må komme os til hjælp."

"Deres tiltro er uendelig smigrende," ytrede Otto med et selvtilfreds smil og rykkede sin stol nærmere til divanbordet, som var overlæsset med silke, fløjl og kniplinger i alle mulige farver. "Hvad har mine elskværdige damer bestemt Dem til at forestille?"

"Vi havde først tænkt på en karaktergruppe, parcerne," svarede Adelheid, "men der bliver intet af denne plan. Moder har nu valgt at være tyrkinde, jeg grækerinde."

"Hvor guddommeligt!" udbrød Otto, "jeg ser Dem begge i tankerne som genstand for almindelig beundring, – og De, frøken Ida, som endnu ikke har værdiget mig et ord, hvilken dragt vælger De?"

"Hun vil også være grækerinde," udbrød både fruen og Adelheid, før den stakkels pige fik tid til svar.

"Men hvorledes vil det da blive muligt at skelne den ene fra den anden, da Deres henrivende figurer har så meget tilfælles!"

"Det håber jeg just ikke skal være vanskeligt," ytrede fru Frank med et spottende blik på Ida.

"Ja, jeg får have tålmodighed til demaskeringen, så vil jeg vel let kende et par fyrige, skælmske, brune øjne fra dybsindige, sværmeriske blå." Disse ord ledsagede han med et intetsigende smil og en graciøs bøjning mod begge damerne.

Mens dette foregik hos grosserer Frank sad maleren Jules hjemme på sit kammer, beskæftiget med et udkast til en ung dames portræt. Aldrig syntes han, lykken havde begunstiget ham så meget som nu. Også han skulle på maskeraden, og da han den foregående eftermiddag var gået til en maskehandler,

blev han overrasket ved at træffe Ida i selskab med to ham ubekendte damer, der var kommet i samme hensigt som han. En let rødme overfo'r hendes ansigt, da hun så Jules træde ind.

"Jeg er hende ikke aldeles ligegyldig," tænkte han, "i det mindste beviser hendes rødme, at hun erindrer mig."

De andre damer syntes ikke at have bemærket den fremmede; i alt fald lod de sig ikke genere af det i deres samtale.

"Det bliver ypperligt, søde Laide," hviskede den ene så højt, at Jules kunne høre hvert ord, "du vil rigtig blive strålende, men din søster Ida, hvilken dragt vælger hun?"

"Ja, hun vil også være grækerinde. Blåt silkegevandt med sølvborter, hvidt udtunget skørt og bondeslør, sat op med blomster i det nedhængende hår." Her sank begge stemmer ned til en sagte hvisken; Jules hørte ikke mere, han betalte sin maske og gik, ubeskrivelig glad over det uventede, lykkelige tilfælde, der havde åbenbaret ham så meget. Da selve aftenen kom, kunne han næppe trække vejret, så heftig var hans utålmodighed. Forklædt som ægyptisk troldmand steg han i vognen, rullede bort og stormede ilsomt opad trappen ind i den oplyste sal.

Hvad der foregik på dette bal indskrænker sig for denne histories vedkommende til, at Jules fandt den, han søgte, lod sig forestille for hende, dansede med hende, gentagne gange endog, og fik endelig lov til henimod morgenen at ledsage hende til moderens vogn, hvor han til afsked modtog et talende nik af to strålende øjne og et varmt tryk af en blød hånd, idet han skiltes fra den unge dame.

Beruset af glæde forlod han maskeraden. Vægteren havde nylig råbt fire og søgte i en kælderhals ly for den barske nordostvind, som peb igennem gaderne. Alt var stille og tyst. Lygterne brændte døsigt, deres matte lys viftedes hid og did af stormen. Jules indsvøbte sig i sin kappe og travede muntert afsted til hjemmet.

"Hej du, Hjelm! hvorhen så sildigt eller rettere så tidligt?" råbte pludselig en stemme bag ham. Maleren vendte sig og genkendte en af sine forrige skolekammerater, doktor Kruse. "Du er mig rigtignok den rette fugl," vedblev denne smilende, "nattesværmer! hvor kommer du fra?"

"Fra maskerade," svarede Jules, "og som et bevis for hr. doktoren tjener denne min dragt." Han slog sin kappe til side for at betage Kruse enhver tvivl. – "Men du, mester Kruse! hvad gør du på gaderne ved denne tid?"

"Embedsforretninger, min ven, lutter embedsforretninger!" ytrede Kruse sukkende. "Jeg har en patient oppe ved Vestervold, og som bevis beder jeg dig blot at erindre, at jeg altid har foretrukket et varmt leje for en spadseretur på gaderne om natten. Men hvad betyder vel den spektakel på hjørnet af Dronningens Tværgade, der hvor lyset brænder i tredje etage? måske en ildebrand! Kom Hjelm! vi må derhen."

Da vennerne nåede døren af det betegnede hus, fo'r et ungt menneske, halvt påklædt, ud på gaden.

"Hvad er her på færde?" spurgte Kruse.

"Hun dør," råbte drengen.

"Hvem dør?" spurgte lægen ivrigt.

"Den gamle frue oppe på tredje sal, nu har hun igen sin brystkrampe, og jeg skulle hente doktoren, skønt han vist ikke

står op på denne tid."

"Jeg er læge," sagde Kruse hurtigt, "hvad der står til mig, skal jeg forsøge."

"Gud være lovet!" udbrød drengen, "Dem har vor herre sendt. Kom! der er intet øjeblik at spilde, følg blot efter mig." Dernæst fo'r han op ad trapperne og Kruse efter ham. Jules følte en uforklarlig lyst til at gå med, og uden egentlig at vide hvorfor, fulgte han lægen.

Efter en møjsommelig gang op ad en stejl og smal trappe, åbnedes døren til et lille værelse, og en gammel kone gik de kommende i møde med et tændt lys i hånden.

"Er du allerede der, Nikolai?" hviskede hun, "du fik vel ikke doktoren med? Han er ked af at komme så ofte herop, Gud bedre det! Vi formår heller ikke at betale ham med andet end tak."

"Vær kun rolig, Marthe," udbrød drengen, "jeg har to doktorer med; jeg traf dem hernede på gaden, så tilbød de at gå med op og se til hende."

"Gud være lovet!" sagde den gamle, "kom indenfor, og Vorherres velsignelse lønne Dem."

Kruse og Jules trådte ind i et kammer, hvis hele udseende tydeligt forrådte den største armod. I en krog lå en kone på et usselt stråleje, dækket med pjalter; dog overså de dette ved at bemærke den frygtelige tilstand, hvori patienten befandt sig. En vedholdende krampe sammenknugede hendes lemmer; brystet arbejdede voldsomt, og hendes hule, klagende stønnen blev kun afbrudt af en uhyggelig latter. Lægen gik hen til sengen; Jules betragtede med rædsel den lidendes indfaldne og blege ansigt. Hendes øjne stod vidt åbne og stirrede glasagtige

ud af deres hulninger; de sammenpressede læber var overtrukket med det blågule skær, som plejer at være en forløber for døden. Kruse havde straks overbevist sig om, hvor unyttigt ethvert forsøg på at tilbageholde det flygtende liv ville være.

"Hvad siger I, gode herre?" udbrød den gamle kone ængstelig, "hun kan jo nok komme sig igen?"

"Menneskehjælp er her unyttig," hviskede lægen, "hun vil ikke se det næste dagslys; imidlertid kunne vi forsøge at give hende et pulver, det vil lindre smerterne."

Mens konen fra et skab i væggen hentede en ske, rejste den syge sig.

"Hvor er jeg?" udbrød hun, "er jeg endnu på fattighuset i det mørke, kolde kammer? Jeg, som før sov på silke og edderdun!"

"Hør blot," hviskede den gamle grædende, "nu taler hun igen i vildelse, den stakkel! Hun har lidt grumme meget. Nej vist ikke på fattighuset, kære frue," vedblev hun, "jeg er den gamle Marthe, det er hos mig I er."

"Frue!" gentog den syge, "hvem kaldte mig frue? Det er længe siden, jeg sidst blev kaldt således. – Ak, Marthe! er det dig? Ja, jeg kender dig jo nok, min pige. – Hør Marthe!" hviskede hun, "hvor er min mand? – Hvor er August? Er han endnu ikke kommet fra kontoret?"

"Nej, læg jer blot ned, han kommer nok, – her er mikstur, tag den, det vil lindre."

"Nej, nej! jeg vil intet have – ingen mikstur – I forgiver mig – I har alle sammensvoret jer mod mig, jeg ved nok hvorfor, – jeg har forladt mit barn, min stakkels lille Emma! jeg har ødelagt min mand, pint ham, drillet ham, og bragt ham i det sorte,

mørke hul, som man aldrig mere kommer op fra. – August! August!" skreg hun, "kære August, jeg beder dig – vis mig blot engang vore børn, – jeg skal aldrig mere bebrejde dig vor fattigdom."

"Nå, nå! kære frue! slå jer til ro," trøstede Marthe. "Herren kommer snart og bringer den lille datter med sig, læg jer blot, I fryser ved at sidde overende i sengen."

Krampen indfandt sig med større heftighed end før, den lidende udstødte smertelige skrig. – "August! hvor er du? kom! jeg – o Gud!"

Så sank hun tilbage på puden og døde.

Hulkende havde drengen, som førte Kruse og Jules op på kammeret, været vidne til alt; nu kastede han sig ved siden af Marthe ned foran det afsjælede legeme. Det indtryk, denne scene gjorde på maleren, var ubeskriveligt. Bleg, som den døde, hans øjne dvælede på, stod han indsvøbt i sin kappe, lænet op mod væggen.

"Det er forbi," sagde den gamle Marthe, efter længe at have betragtet den afsjælede. "Fatter og jeg drømte nok ikke om, at Marthe skulle komme til at lukke hendes øjne i fattigdom og usselhed. Gud være hendes syndige sjæl nådig."

"Hun har udstridt," ytrede Kruse, der imod sædvane var dybt grebet af denne scene. "Her er intet videre at gøre. Der, gode kone, har I lidt hjælp ved begravelsen."

Han stak hende nogle penge i hånden og gik bort med sin ven, fulgt af den gamle Marthes taksigelser.

"Aldrig i mit liv vil jeg glemme dette optrin," udbrød Jules, da de var kommet ned på gaden.

"Du har ret," svarede Kruse, "skønt jeg har stået ved mangt et dødsleje, er dette det uhyggeligste, jeg mindes." –

Efter balaftenen så Jules Ida i det mindste en gang om ugen, når hun og Adelheid mandag aften kom i komedien. Hans blik hvilede uafbrudt på hendes loge, og han følte en stille glæde, hver gang Ida så over til ham, og det gjorde hun ret ofte.

4. Et uventet møde

Naturen var vågnet; de små, lysegrønne blade tittede allerede hist og her frem på buskenes og træernes grene; vårens ånde gennemtrængte alt og fortalte, at der vågner en ny verden bag den gamles grave. Jules havde forladt København, da Akademiet var ophørt formedelst den årlige udstilling. Som landskabsmaler tog han til Jylland for sit studium. Hans ven Carl derimod fandt sin regning ved at blive i byen for at nyde godt af sit bekendtskab med den omtalte viktualiehandlerske. Han var flyttet fra Hjelm.

Glad som den jublende lærke hilste Jules Jyllands sletter. Han følte sig ligesom genfødt på det sted, hvor han midt i en skøn natur kunne hellige sig kunsten. Han boede hos en bonde, havde et lille værelse, hvor morgensolens første stråler vækkede ham og kaldte ham til arbejde. Aldrig før havde han været så tilfreds, aldrig havde begejstringen gennemglødet ham så mægtigt, derfor var det intet under, at arbejdet lykkedes og gik rask fra hånden. Når han, efter endt dagværk om aftenen samledes med sin godmodige, jævne vært, og denne i kredsen af sin familie på pladsen udenfor husdøren, røg sin pibe, mens husmoderen drejede den snurrende rok, og børnene bandt kurve eller snoede halmbånd, følte han en hidtil ukendt indre ro og fred og lyttede til de mange sælsomme eventyr, bonden fortalte om nisser og trolde, som fordum havde huset på den et bøsseskud bortfjernede herregård: Troldborg. Således var maj måned næsten svundet, uden at han kunne forstå, hvor tiden

blev af. En aften gik han hjem fra sit arbejde i Borre skov, hvor han havde valgt et smukt parti. Han skred oprømt fremad med piben i munden og malerkassen under armen; hans tanker dvælede i hovedstaden. Solen var ved at gå ned og farvede skovtoppene med et glødende skær. Kirkeklokken lød højtidelig fra by til by og kaldte til hvile. Dæmrende, blålige skygger tilslørede lund og dal, alt blev tyst og stille, kun en enkelt solsorts musik lød over fra et fjernt riskrat, mens stjernerne blinkede. Jules standsede pludselig ved synet af en kvindelig figur, som med hurtige skridt gik over vejen og bøjede ind ad en tværsti på marken.

Han valgte samme vej og fulgte langsomt efter den ubekendte. Da damen kom til et af de små udflytterhuse, der lå ved enden af skoven, styrtede to børn hende i møde med et lydeligt glædesskrig og ilede derpå ind i det nærmeste hus, som damen også forsvandt i. Næsten et kvarter forløb, førend hun atter kom til syne; Jules havde posteret sig i nærheden og hørte endelig den fremmede tage afsked med bondefamilien.

"Gud lønne jer," råbte husmandskonen i døren efter hende, "han gengælde, hvad I har gjort mod os fattigfolk!"

"Tak, tak, gode Maren!" svarede damen med et venligt nik, "hils Marthe fra mig."

Efter disse ord begav hun sig på hjemturen.

"Ida," udbrød Jules med et strålende blik og styrtede hen imod hende. Ida vendte sig forundret. Da Jules kom nærmere, standsede han og udbrød: "Tilgiv mit udråb, frøken Frank, jeg blev så forundret ved at se Dem her."

"Jeg er lige så forundret," svarede Ida; "De er formodentlig den unge maler, som tante Bisted har fortalt os logerer nede i

bondebyen?"

"Og De hører uden tvivl til de fremmede oppe på Troldborg?"

"Rigtigt gættet," bemærkede hun smilende, "moder, søster, Otto Bretton og jeg har allerede været her i otte dage."

Således begyndte en samtale, som på begge sider blev ført med ualmindeligt liv, mens de hurtigt tilbagelagde vejen op mod Troldborg.

"Nu må vi skilles," ytrede endelig Ida, "det går ikke an, at De følger mig længere; altså godnat, hr. maler! I morgen skal vi alle sammen i kirke."

Med disse ord rakte hun ham sin lille, bløde hånd, så ham venligt i øjet og forsvandt. Jules blev stående, han stirrede efter hende, så længe han kunne øjne båndet på hendes hat eller et glimt af hendes lyse kjole. I dette øjeblik erkendte han, hvor kær Ida var ham, og hvor udelukkende hun havde optaget hver plads i hans hjerte.

Næste morgen, længe før landsbyens klokker kaldte til gudstjeneste, stod Jules på kirkebakken, med salmebogen under armen, ventende på Ida; da endelig herskabets karet holdt for kirkedøren, og hun, ledsaget af fru Frank og Adelheid samt to andre ham ubekendte damer, trådte ind, lod han hele selskabet passere forbi sig, idet han bukkede ærbødigt.

"Det er jo den unge maler," hviskede en af damerne til Adelheid, "jeg så ham forleden morgen i Hørlingeskoven."

"Han er meget smuk," ytrede Adelheid, "han har et interessant ansigt. Det forekommer mig, jeg har set ham før, hvor, kan jeg ikke erindre."

Selv fru Frank holdt det ikke under sin værdighed at kaste et blik tilbage på kunstneren, hun forstod at vurdere mandlige

fuldkommenheder og spurgte Ida, om hun kendte ham, da hun bemærkede det blik, Jules ledsagede sin hilsen med, og den rødmen, Ida gengældte den med.

"Jeg tror, han er en søn af krigsråd Hjelm," svarede hun forlegen; "han var med på det sidste maskebal hos X."

At Jules kun hørte lidt af prædikenen den søndag, vil vist næppe nogen finde besynderligt; hans blikke vandrede ofte over til herskabets stol, hvor Ida sad imellem fru Frank og Adelheid.

"Jeg ville ønske, vi kunne lære den unge maler at kende," hviskede denne til sin moder. "Jeg kan godt lide hans ansigt."

"Jeg også," svarede fruen, "han har en herlig figur; vi må se at finde på en passende måde til at introducere ham hos os, måske vi gennem Otto kan lære ham at kende."

Malerens første foretagende efter kirketjenesten var at besøge det hus, hvor han i går aftes havde set Ida gå ind. Han behøvede ikke at søge efter et påskud, hvorfor han kom; han havde flere gange truffet husfaderen i skoven, mens han malede. Jules fandt familien samlet ved kaffen. Moderen stod for udskænkningen. Af en stor, sort kedel, som hang over ilden i skorstenen, uddelte hun til alle af de tilstedeværende en blanding af grums og kogt vand, som de nød med største velbehag. Manden var nylig kommet hjem fra kirken og sad i sin højtidsdragt for enden af bordet, en gammel kone var bænket ved hans side, og på en stor, blåmalet egekiste bag hende havde man placeret to små, fattigt – men renligt – klædte børn, hver med en spølkum kaffe for munden.

Det forekom Jules, at han før havde set den gamle kone, der sad ved mandens side; da han hørte hende tale, stod hin scene, som han og doktor Kruse havde været vidne til morgenen efter

maskeraden, levende for hans erindring. Også konen lod til at kende ham og begyndte straks en samtale, da Jules nævnte optrinnet med den døende.

"Ja! sådan går det i verden," udbrød hun. "I hendes yngre dage var hun en velhavende kone og mente ikke, at gamle Marthe Truels skulle komme til at lukke hendes øjne; Vorherre være hendes sjæl nådig! hun havde fortjent det bedre. Den arme datter oppe på gården, som nu er kommet hertil på besøg med de andre, har det heller ikke for godt, siden grossereren tog den rappenskralde til kone."

"Hvem mener I?" spurgte Jules, "kender I noget til familien deroppe, så fortæl mig det; derfor er jeg kommet."

"Ved det nok, hr. doktor!" svarede den gamle polisk, "så jeg ham kanske ikke i aftes spadsere med hende, da hun gik herfra; begge var I så fordybede i samtale, at ingen af jer lagde mærke til, at jeg råbte godnat over gærdet. Nå herregud! I holder af hinanden, som rimeligt er: 'Ungt blod: hedt blod!' og kærlighed hører ungdommen til, det har jeg selv proberet. Han vil altså høre, hvordan det hænger sammen med dem deroppe?"

"Ja! gode kone," ytrede Jules; "fortæl mig alt."

"Det er en lang historie. – ser han, i gamle dage var jeg ung og hverken rynket eller gusten som nu. Folk sa'e: 'Marthe Truels er en knøw lille pige!' Jeg kom til at tjene hos fruen, Stilling hed hun; hendes mand var noget ved et sukkerudsalg, han førte nok regnskab og forklaring over det. 'Det er et dejligt par,' sa'e folk, som kom dem forbi; men den herlighed fik snart horn at tude. Den salig frue satte for meget i stads og fjas, og det kunne ikke holde balancen. Manden var sådan et sølle fæ, der lod hende gøre, hvad hun ville, og det gik jo længer desto galere; penge

blev der øst ud i svære mængder hver eneste dag, og da endelig pungen var læns, tog de på puf, indtil de til sidst måtte springe fra hus og gård. Så kom jeg bort og hen til mosters, som jeg gik til hånde, og så hørte jeg ikke noget til dem i lang tid, førend en dag Stine kom hjem og fortalte, at Stilling havde tyvstjålen og var sat i Børnehuset. Det løb mig som koldt vand ned ad ryggen; jeg kunne hverken spise eller drikke af bare sorg, og folk sa'e: 'Den stakkels Marthe! hvor hun dog ta'er sig det nær; det er en ærlig sjæl; hun holder af sit forrige herskab.' Midlertid blev jeg bekendt med min Niels, som stod ved kongens hestfolk, og jeg fik andet at tænke på; vi to slog os sammen og blev mand og kone herovre på heden, da han havde udtjent; min kære frue var også kommet til Jylland og boede en halv mil nord for os, på Lungslevgård hos sin søster, der havde taget hende og den lille datter til sig. – Men drik Jer kaffe, farlil! den står og bliver kold, og det er synd for Guds gaver. – Jeg gik nu over til Lungslevgård for at hilse på fruen. – Herregud! hvor hun så ud, den stakkel! bleg og afpillet, som om hun havde lagt i jorden; sandt at sige, hendes søster var en Jesabel mod hende og pinte gerne sjælen ud af livet på folk. Da hun døde – søsteren nemlig – jog de skovtrolde min frue ud af huset, og jeg tog hende til mig. Folk sa'e 'den Marthe er dog et ejegodt kvindemenneske!' – Gud bedre det! jeg stakkel oplevede snart, at det ikke stod rigtigt til med fruens forstand. Hendes datter Emma var også hos mig, det var en engel af et barn, så god og from. Engang kom grosserer Frank herned med sin kone, en datter af vor forrige præst. – I må vide, fruen, som bor oppe på Troldborg, er grossererens søster, og de kom hvert år herover i besøg. – Da nu grossererens kone så det lille barn, fattede hun godhed for

hende, tog hende hjem til sig på Troldborg og lod hende opdrages med deres egen datter. Min frue lod dem gerne tage barnet, dengang var hun allerede forrykt og brød sig om nix. Hendes datter kaldte grossererens Ida efter et barn, som de selv havde mistet. Jeg glædede mig, så vandet kom mig i øjnene, når jeg tænkte på, hvor godt den lille nu kunne have det imod hos mig, der immer drages med armod og søllehed. Da grossereren tog over til København, fulgte barnet med, og de lod det lære alle mulige slags fingerfærdigheder, som fine folk forstår sig på. Sådan gik det et par år, til min mand kræperede af omgangssygen, og jeg sad alene i gården og drev den. Min moster døde også, og jeg måtte derover for at se til, hvordan de skiftede efter hende. Da nu fruen hørte, at jeg ville rejse, påstod hun, at hun ville med, og der hjalp ingen modsigelser; det måtte være således. Undervejs blev hun rent tåbelig, og det var kun ved vold og magt, at jeg fik hende fra at springe i søen, så forkert var hun i ho-edet. Derovre logerede jeg mig ind på det sted, I traf mig, den nat hun døde. Drengen Nicolai, som I nok så, var min søstersøn. Han er siden blevet trompeter ved husarerne, og hvis I nogensinde træffer ham, så husk endelig at hilse ham fra hans moster. Nu ved I det hele; sådan hænger det sammen med Ida, som de kaldte hende; Gud give! at grossererens forrige kone havde levet endnu, for hun var farlig bedre end den, han nu har; – men Ida – I kan aldrig tro, hvad hun er for et godt fruentimmer; hver evige udslagne aften, hun kan se sin lejlighed til det, og de andre ikke opselverer det, smutter hun herned; immer har hun noget godt med til den gamle Marthe. I går aftes kom hun med to skjorter til Jørgens børn der; hun er rigtignok god, ikke stolt eller fin på det som de

andre. Jeg har også givet hende et løg, plukket Sankt Hans nat mellem tolv og ét; så længe hun har det hos sig, kan hverken trold eller nisse eller andet djævelskab, som huserer deroppe på Troldborg, røre hende med en finger; tro I mig!"

Jules lo: "Med nisserne har det ingen fare, de lader hende nok i ro."

"Er det ikke det, jeg siger," vedblev Marthe ivrigt, "der vil ingen mere tro på trolde eller bjergfolk som i gamle dage, jeg har dog set dem med mine egne øjne om natten rejse gravhøjene i heden på fire ildstøtter, mens de trådte en riil under dem."

"Det har hun krone død ret på," bemærkede manden, der roligt havde lyttet til den hele fortælling, skønt han havde hørt den mange gange før, "vi behøver blot at se på junkeren deroppe, han er forgjort af det utøj, fordi salig herren lod det gamle tårn rive ned."

"Vist er han ikke!" ytrede hans kone, "det har Tusse gjort, fordi herren var så slem imod natmændsfolkene. Men se engang! histude rider jo frøkenen og det fremmede mandfolk; det ta'er sig grumme dejligt ud."

Jules gik hen til vinduet og så Adelheid og Otto Bretton i fuld karriere fare ned ad kongevejen. Lidt efter tog han afsked med bondefamilien og forlod huset. Mens han tænkte på, hvad han nylig havde hørt, vandrede han uden at lægge mærke til vejen gennem bondebyen ind i skoven. Vejret var smukt; han var alene med sine tanker. Pludselig hørte han hestetrav i nærheden og så op, – det var Otto og Adelheid, som red gennem skoven; for at undgå dem drejede han ind ad en tværsti, da et rådyr i det samme løb ud fra buskene. Jules vendte

sig om og så Adelheids hest springe til side og derpå uden at agte tømme eller bidsel i strygende fart sætte over den brede grøft ind i skoven. Hendes angstskrig gjorde hesten endnu mere ustyrlig; med udstrakt hals og sænket hoved styrtede den hen imod mølledammen, – et spring endnu – og Adelheid faldt ned af sadlen med kjolen indviklet i stigbøjlen. Til Bretton så man intet. I dette øjeblik, da redning syntes umulig, ilede Jules hende til hjælp. Hans kraftige hånd omfattede hestens bidsel, mens han med den anden greb den i kæben. Dyret stejlede og stod pustende stille. I næste nu hævede Jules Adelheid i vejret og hjalp hende foden ud af stigbøjlen. Smerten afpressede hende et skrig. Han bandt hesten til et træ og lagde hende ned i det bløde græs.

"Jeg har bestemt forvredet min fod," stønnede hun. "Jeg kan ikke udholde smerten."

Maleren løste forsigtigt støvlen af hendes nydelige fod, Adelheid lønnede ham med et blik, der i forening med smerten klædte hende.

"Gør foden meget ondt?" spurgte han med en hjertelig deltagelse.

"Ja, meget!" jamrede Adelheid, "hvorledes skal jeg komme hjem? Det er mig ikke muligt at støtte på den, og ride tør jeg aldrig oftere."

"Hvis De blot kunne gå til møllen," bemærkede Jules, "ville vi let få en vogn til Troldborg."

"Nej, det er mig umuligt."

Nu kom Otto til, førende sin hest ved tøjlen.

"Gud være lovet, du er frelst!" udbrød han.

"Ja, havde jeg ikke fået anden hjælp end den, du ydede mig," svarede hun koldt, "kunne du nu have fundet mig knust og druknet nede i mølledammen."

"Men bedste Laide, jeg var jo selv ikke bedre faren," ytrede han, "betænk blot –"

"Forskån mig for dine undskyldninger," afbrød hun ham, "de behøves ikke; rid blot hurtigt hjem og hent en vogn; jeg har forvredet min fod, den smerter grusomt."

"Er det muligt, kæreste Adelheid?"

"Afsted! blot afsted!" råbte hun utålmodigt; "du er selv skyld i at jeg lider."

Otto steg til hest og fo'r afsted. Ligbleg lænede Adelheid sig tilbage mod en træstamme og lukkede øjnene. Jules betragtede hende og tilstod for sig selv, at hun, således som hun her sad, var henrivende skøn. Lidt efter slog Adelheid øjnene op; et blik, som udtrykte mere, end Jules forstod at udtyde, mødte hans; hun greb hans hånd og trykkede den imellem sine.

"Kære hr. Hjelm!" udbrød hun med svag stemme, "at jeg skulle gøre Deres bekendtskab ved et sådant tilfælde!"

"Jeg takker Gud," svarede Jules, "fordi jeg blev et redskab til Deres redning."

"Og jeg," hviskede Adelheid, "vil aldrig glemme Dem og dette øjeblik. De må besøge os, ikke for at modtage vor tak for en handling, som intet kan lønne; men jeg ved, at moder vil anse sig meget lykkelig ved at lære min frelser at kende."

Jules takkede, tilfreds over den herlige lejlighed, tilfældet gav ham til at komme Ida nærmere.

Det varede længe, før den ventede vogn kom. Adelheid klagede flere gange over tiltagende smerter, som foden

forårsagede. Endelig raslede det ude på landevejen. Otto kom jagende på sin skumdækkede hest, efter ham kom vognen, kørt af et ungt menneske, som, da han opdagede Adelheid, sprang ned fra sit sæde og greb hendes hånd uden at sige et ord.

"Du gode Herman," udbrød hun venligt, "du føler langt større medlidenhed med mig end nogen anden; havde du været her i hr. Brettons sted, var jeg ikke kommet til at lide så meget. – Det er også grueligt, Otto! så ligegyldig, som du kan være."

"Kæreste Adelheid," svarede Otto, ærgerlig over, at en fremmed skulle være vidne til hans bruds bitre ytringer, "jeg fortjener ikke dine bebrejdelser; se på min hest; den vidner noksom om, hvor meget jeg har skyndt mig."

"Lad os ikke spilde tiden med retfærdiggørelse – hjælp mig op i vognen, at jeg kan komme hjem."

Herman havde imidlertid tilberedt et bekvemt leje, og så lemfældigt som muligt hjalp de hende. Hun udstødte et jammerskrig, da de satte hende ned, men gentog næsten i samme øjeblik sin bøn til Jules om at besøge dem. Bretton bevidnede ham også sin tak med en mængde sirlige talemåder; Herman greb hans hånd og trykkede den djærvt imellem sine. "Han vil takke Dem," bemærkede Bretton, "han er stum, den stakkel!"

Jules begreb nu grunden til, at han ikke havde hørt ham ytre et ord.

Herman rystede med hovedet og steg op i vognen, der langsomt kørte bort.

"Vi ser Dem altså hos os, som De har lovet," råbte Adelheid tilbage til Jules. – Han besvarede hendes indbydelse med en oprigtigt ment tak, og Bretton stødte sporerne i hestens sider,

af forbitrelse over den interesse, Adelheid viste for den fremmede.

5. Herregården

Den næste dag indfandt Jules sig på Troldborg for at spørge til Adelheids befindende. Udenfor gården traf han Herman, som ved synet af ham gav sin glæde til kende. Han tog Jules under armen og førte ham op til sin familie. Fru Frank modtog ham meget artigt, ytrede sin tak for datterens redning og førte ham derpå ind i et sideværelse, hvor han fandt Adelheid liggende på sofaen i en smagfuld morgendragt. Hun rakte ham venlig sin hånd og bød ham tage plads på en stol ved hendes side.

"Ulykken var dog ikke så stor, som vi alle frygtede," udbrød moderen, "doktoren har erklæret, at hun blot har forstrakt en sene i foden, og at han håber at se hende snart restitueret."

"Imidlertid er vor forpligtelse til Dem ikke mindre af den grund," afbrød Adelheid; "for uden Deres nødvendige bistand havde det gale dyr først endt sit liv i den nærliggende mølledam; Bretton var mig ikke til nogen nytte, han lod mig skøtte mig selv."

"Kære Laide," sagde fru Frank, "du er nu for streng imod Otto; du må dog betænke, at –"

"Det kan ved Gud i Himlen ikke nytte, at du protegerer ham, søde mama! han viste sig som en kujon; men jeg er slet ikke længere vred på ham for det; jeg har jo alletider vidst, at han hverken besad mod eller mandighed."

Fru Frank henvendte sig til Jules med det ønske ret ofte at se ham på Troldborg. – "Ikke just fordi jeg tror, at det vil kunne skænke Dem nogen særdeles glæde," bemærkede hun, "min bøn

er tværtimod egennyttig; jeg søger ved den et middel til at fordrive den kedsomhed, vi føler under vort ophold på landet."

Efter nogle minutters samtale trådte Ida, ledsaget af en ung, bleg dame, ind i værelset; den sidste var frøken Julie, en datter af ejerinden af Troldborg. Jules' blik søgte Ida, og samtalen gled hen over andre genstande, hvori den unge maler deltog med al den beskedenhed, som var ham egen. I den almindelige konversation forstod han at henvende sin hyldest til den elskede, som kun hun alene fattede.

Adelheid havde aldrig truffet elskværdigere menneske end Jules. Hun forstod hentydninger uden at ane, at de gjaldt den i hendes tanker så ubetydelige Ida, hvorfor hun overførte dem på sig selv. Talen kom på maleri og over dette tema fik Julie lejlighed til at ytre sig, fordi hun elskede denne kunst og selv malede. Med virkelig interesse hørte Jules hende tale om, hvor kære de timer var, som hun tilbragte ved staffeliet, og da hun endelig beklagede sig over det savn ikke at have nogen lærer til at lede sig, tilbød han beskedent at hjælpe hende, så meget han formåede.

"Guddommeligt!" råbte Adelheid, "søde Julie! det skal blive herligt! jeg vil også male; vi må vise hr. Hjelm vort yndlingssted, Jettehøj; derfra er der en henrivende udsigt. Kunne jeg forlade værelset, skulle vi straks gå derhen, og De, hr. Hjelm! ville sikkert, – på kunstens vegne naturligvis – takke mig for min ledsagelse."

Fra den dag kom Jules ofte op på Troldborg. Han syntes stedse bedre om familien; selv Adelheid og fru Frank kunne han ret godt lide. Ida var lykkeligere end nogensinde før; hun følte, hvor meget Jules foretrak hende for de øvrige og den stille

hyldest, han viste hende. Hun hørte den ros, som de alle ødslede på ham, når han var gået. Hans triumf var en del af hendes; den lykke, han gjorde, udbredte et genskin over hende.

Fru Bisted fandt behag i samtaler af dybere indhold end det elskværdige intet Otto Bretton opvartede med, og i hvilke hans eget dyrebare jeg som oftest var centrum. Hun bemærkede, hvorledes Jules forstod at give underholdningen liv og interesse, almindelig for alle, uden at anmasse sig til at være den ordførende; han gav Adelheid og hendes moder lejlighed til at glæde sig over deres egen åndrighed.

Da Adelheid var helbredet, foretog de unge næsten hver dag spadsereture i omegnen; Bretton jagede imidlertid i selskab med den stumme Hermann på de nærliggende heder efter bekkasiner og urhøns. Alle de steder, der forekom Adelheid skønne, blev forevist maleren med en veltalenhedsstrøm, der var for studeret, til at han kunne tage den begejstring, hun udviklede, for sand. Var det uvejr tilbragtes tiden i den rummelige havestue med udkast og skitser til malerier. Adelheid havde virkelig iværksat sin beslutning om at male. Jules følte en levende interesse for Julie. Han så straks, at den lyst, hun arbejdede med, var sand. Der var noget ubeskriveligt hos Julie, der aftvang alle en inderlig velvilje for hende. Det var hverken hendes skønhed eller et overvejende mål af åndrighed og talent, som lå til grund for det; tværtimod var hun for tilbageholden til at gøre de gaver gældende, hun var i besiddelse af; men der lå noget lidende, noget barnligt i hendes hele væsen; fra hendes øjne strålede en så ren og blid kvindelighed, at man ikke kunne andet end føle sig tiltalt af det. Hvilket himmelvidt spring fandt han ikke ved sammenligning mellem

hende og Adelheid? Hvor beundrede han ikke den fordringsløse pige, der i sine egne tanker anså sig så ubetydelig overfor sin smukke kusine? Enhver af hendes bevægelser røbede anstand og ynde. Det var derfor intet under, at Ida og Julie sluttede sig til hinanden, og at de i ordets mest udstrakte betydning blev veninder, som kun havde få hemmeligheder, der ikke efterhånden blev udvekslet.

På et punkt var Ida ikke så åbenhjertig, som hun troede at burde være; hun følte, at hun rødmede, hver gang Julie om aftenen bragte maleren Hjelm på bane; men hun vedligeholdt alligevel en bestandig tavshed. Undertiden nagede en tvivl hende: at Jules måske foretrak Adelheid; hun syntes at bemærke, at han med interesse underholdt sig med hende og misundte ofte søsteren hendes fine selskabstone, den sikkerhed og tillid til sig selv, der tillod hende i samtalen at udfolde åndens og munterhedens elskværdighed, og gav hende mod til at ytre de lunefulde indfald og anvende det koketteri, han tilsyneladende følte sig så hendraget af. Dog erkendte hun til andre tider den forskel, han gjorde mellem hende og Adelheid; hun tog ikke fejl af hans inderlighed og følte sig beroliget ved det. Hver morgen fandt Julie Ida og Hjelm i haven. Adelheid og fru Frank kunne ikke bekvemme sig til at forandre deres vante hovedstadsliv og blev liggende i sengen til op ad formiddagen. Hvilket trylleri over disse ture! De smukkeste partier omkring herregården blev gjort til mål for de unges valfarter. Det var i disse øjeblikke at kærligheden rodfæstede sig i deres indre, munterheden i den vågnende natur, drosselens og solsortens koncert, som lød igennem skoven, den skønne morgens

højtidelighed, deres egne bevægede hjerter, – alt bidrog til at fremkalde og befæste deres følelse.

På hjemvejen blev en med træer omkranset høj, der lå for enden af dyrehaven, målet for deres spadsereture. Her hvilede de sig fortrolige på græsbænken og beundrede den skønne egn, som, belyst af morgensolen, udbredte sig for deres blik i de mest forskellige afvekslinger. En morgen ytrede Ida det ønske at se et lysthus på dette sted, for uhindret af sol og regn at kunne dvæle der. Den følgende dag fandt hun sit ønske opfyldt, grenene fra de tæt ved hinanden stående træer var kunstfærdigt sammenslynget, de unyttige grene borthugget, og et tæt, regnfrit tag hvælvede sig over højen. To havestole var opstillet derinde, og en nylig plukket buket lå på det simple træbord, som stod i midten af lysthuset. Overrasket betragtede hun den forandring, som i så kort tid var foregået her.

"Hvem andre end min kære Jules har gjort dette?" Det var hendes første tanke. Men Jules var på sin side ikke mindre forundret. Han forsikrede, at han ikke havde haft den mindste anelse om det, og at han på ingen måde kunne tilegne sig hendes tak. Ida ville ikke tro ham.

"Det kan ikke nytte, at De nægter det, De og Julie var jo de eneste, som hørte mit ønske i går morges, og denne buket! – alle mine yndlingsblomster er valgt og samlet. Hvem skulle have gjort det uden De?"

"En fe!" svarede Jules,

Hele dagen brød Ida sit lille hoved med det, men uden nytte. Den næste morgen lå på bordet i lysthuset en lige så smuk buket som forrige dag.

"Nægt det nu, om De kan," udbrød hun til sin ledsager. Julie var denne gang ikke med.

Jules forsikrede, at han ingen blomster havde bragt, "de tossede blomster, –" tænkte hun ved sig selv, "jeg kunne næsten blive vred på dem, fordi de kommer fra en anden. Jeg skulle da ikke tro, at Bretton er den anonyme ven," ytrede hun spøgende.

"Bretton?" råbte Jules hurtigt, "nej, det vover han ikke."

"Bliv ikke vred," sagde Ida leende, "jeg tror det ikke selv, men jeg må jo have en, som jeg kan mistænke, siden De påstår, at det ikke er Dem."

Hvem var det? Hvem skjulte sig i buskene, henrykt ved synet af Ida, hver gang hun om morgenen spadserede med Jules? Det var Hermann, Julies stumme broder. Han, den stakkel, elskede hende med en ynglings hele lidenskab. Han vidste vel, efter at Jules var blevet introduceret i familien, at det var den begunstigede; han kendte også det skillerum, skæbnen havde stillet i vejen for hans lykke. Han havde hver morgen været det skjulte vidne til deres sammenkomst, men vidste ikke, hvad misundelse ville sige og foretrak malerens selskab i enhver henseende for Otto Brettons.

"Men fortæl mig dog, Julie!" udbrød Ida en eftermiddag, da hun med sin veninde arm i arm spadserede igennem haven, "hvorledes har den tunge skæbne truffet din broder? Din moder sagde forleden ved middagsbordet, at han af skræk og ikke af naturen var blevet stum. Lad os sætte os i min ubekendte vens lysthus, mens du fortæller mig den sørgelige historie."

Julie indvilligede, og fortalte:

"Du ved, kære Ida! at min fader var herredsfoged og birkedommer, mens han levede, natmandsfolkene huserede

dengang i vor egn. Tyveri og røveri hørte til dagens orden, selv drab fandt undertiden sted. Længe blev der intet foretaget for at standse dette uvæsen, indtil min fader af amtmanden blev beordret til at anholde og gribe enhver tater, som viste sig. Han adlød befalingen og rensede i kort tid egnen for disse mennesker, men aldeles at udrydde dem var umuligt, for de tyede ved enhver fare ud i de umådelige heder og skjulte sig der, så længe de mærkede uråd. De vagabonder, som det lykkedes min fader at fange, blev ført til byen og straffet strengt til advarsel for andre. Imidlertid høstede vi ingen nytte af det, men pådrog os blot de øvrige sigøjneres had. Får og køer blev fundet dræbte eller lemlæstede på marken; og en nat satte de kronen på værket ved at stikke ild i ladebygningen. Det var i efteråret; kornet var nylig indhøstet og på kort tid stod hele længen i lue. Min fader vågnede ved skinnet af ilden og ilede ud for at frelse, hvad han kunne; men inden sprøjterne kom til hjælp, lå allerede bygningen i aske, og ilden angreb våningshuset. Hermann var dengang 10 år gammel. Frygtsom flygtede han ind i materialbygningen og skjulte sig der. Et øjeblik efter krøb en dunkel skikkelse ud af mørket henimod ham. Det var en af brandstifterne, som efter at have udført sit værk skjulte sig derinde.

'Ho, ho!' udbrød han, da han så Hermann, 'musen løber lige i fælden. Tusse! her har vi den ene af ungerne deroppe fra, hvad skal vi gøre ved ham?'

Mens han talte således, krøb endnu et af de afskyelige mennesker frem og udstødte et hyl ved synet af min broder.

'Han!' skreg hun, 'han skal ind igen i varmen, – ser du ikke, hvor han bævrer af kulde, stakkel!'

Med disse ord greb uhyret fat i min skælvende broder og slæbte ham, trods hans skrig og modstand op på loftet, hvorfra en gang førte over til våningshuset, som på flere steder allerede stod i lys lue. Her blev Hermann indespærret på et tagkammer, idet de råbte: 'Det er gengæld, fordi din fader lod vor anfører sætte i tyvehullet. Bliv nu her, til kødet falder dig fra benene.'

Hermanns bønner og gråd hjalp ikke, og den skræk og angst, han var i, da ild og røg efterhånden nærmede sig kammeret, kan du nok forestille dig, hans råb om hjælp forblev uhørte i den almindelige tumult. Min moder, der havde reddet mig, søgte forgæves efter ham. Endelig lykkedes det Hermann at støde noget af halmtaget ud og at skrige ned til mængden i gården. En gammel soldat, der nød sin aftægt hos fader, blev opmærksom på hans frygtelige stilling. En stige sattes hurtigt til muren, og midt imellem flammerne, der på alle sider omspændte ham, steg den gamle soldat uforfærdet op ad taget, indsvøbt i et vådt tæppe, banede sig vej gennem ild og røg, nåede stedet, hvor Hermann sad, løftede ham ud, og vendte forbrændt tilbage med ham. Hermann var reddet, men fra dette øjeblik af har han aldrig talt; han var stum. Den gode Læne, således hed soldaten, døde otte dage efter. Denne begivenhed har Hermann siden efter nedskrevet for os, og endnu bor der en kone en mil herfra, som blandt bønderne står i stor anseelse for sin klogskab; hun agerer spåkvinde og læge og har virkelig udført mange heldige kure. Det er den samme taterkvinde, som førte ham op på tagkammeret. Hun blev i denne anledning sat fast, men kom på fri fod efter kort tids forløb, fordi hun ikke kunne overbevises og fragik al deltagelse i brandstiftelsen. Det blotte syn af hende udøver altid en

forunderlig virkning på Hermann, han skælver og bliver bleg; hun har også et afskyeligt ansigt, der er os alle højst modbydeligt. Jeg har flere gange mødt hende nede i landsbyen og er hver gang, især mens jeg var yngre, blevet betaget af en uforklarlig angst. Almuen betragter hende med en sky ærefrygt. Hun lever af de almisser, hun indsamler om lørdagen, og som hun mere fordrer end beder om."

Et bud fra moderen afbrød her Julies fortælling og kaldte hende op, Ida fulgte med op til hovedbygningen.

Fra nabopræsten Steiner var der sendt indbydelse til samtlige beboere af herregården, at bivåne et såkaldt rapsgilde, en af almuens største fornøjelser på landet om efteråret. Jules var også indbudt, på grund af hans bekendtskab til fru Bisted og hendes familie. Enhver af de fremmede glædede sig meget til denne fest, selv Adelheid så den med længsel i møde, hun vidste nemlig, at flere unge studenter, der i de sidste dage var kommet til præstegården i selskab med præstens søn, ville være til stede. Kun hos Julie mærkede man tydeligt en vis ængstelse, som tiltog, da moderen en morgen ved tebordet fortalte, at en fru Henning tilligemed hendes datter ventedes hos præstens, foruden de allerede ankomne fremmede. Hun var siden den dag synligt forstemt, og Ida så hende ofte undvige selskabet og vandre alene omkring i haven. At noget var gået hende imod, var udenfor al tvivl, men kilden til hendes kummer blev en gåde for alle.

Nogle aftener efter invitationen fra præsten, kaldte Julie sin veninde ned i haven og satte sig med hende i et fjerntliggende lysthus.

"Jeg har egentlig ikke været så oprigtig imod dig, kære Ida, som jeg burde," sagde hun, "men du kan ikke fortørnes over det, da du selv har en hemmelighed, som du ikke vil betro mig."

"Hvad mener du?" spurgte Ida.

"Du forstår mig nok," svarede Julie smilende, "din rødmen bekræfter min formodning, imidlertid vil jeg ikke aftvinge dig nogen forklaring. Jeg kaldte dig herned for at meddele dig grunden fil den forandring, du måske har bemærket hos mig. Dig alene vil jeg betro årsagen. Den sorg, jeg så længe har båret på, lader sig ikke længere dølge. Du har sikkert under dit ophold her hørt tale om pastor Steiners søn, der er kommet hjem fra København, hvor han studerer; han var Hermanns eneste ven og legekammerat; mig var han mere. Fra vor barndom droges vi af en gensidig tilbøjelighed til hinanden. Her nede ved åen i det lille lysthus læste vi Hagbarth og Signe sammen, og skønt vi vel næppe dengang formåede at fatte dette værk, rørte det os dog, fordi det gav os den første kundskab om vore følelser for hinanden. Netop således længtes jeg efter Frantz, når han var borte, som Signe efter Hagbarth; den samme lykke følte jeg i hans nærværelse, den samme tomhed, når jeg var alene. Han er smuk, men hans skønhed er intet imod hans hjerte. Andres sorg og lidelser kan fremkalde tårer i hans øjne, lidte forurettelser, eller tilføjet uret, bringer ham let til vrede, og således kunne jeg ikke andet end beundre ham. Hans kærlighed gjorde mig til den lykkeligste dødelige. Jeg anså verden for et paradis."

Her tav Julie og lænede sig over mod Ida.

"Da vi var konfirmeret," vedblev hun, "kom han sjældnere til os. Hans fader, en meget streng mand, holdt ham til bogen og

sagde, at hans omgang med vor familie måtte høre op, da den kun adspredte ham i studeringerne. Frantz kendte sin fader for vel til, at han skulle have vovet at modsætte sig hans befalinger åbenlyst, og jeg måtte nøjes med at se ham to gange hele ugen igennem. Hver onsdag og søndag, mens præsten efter gammel skik tilbragte aftenen hos degnen eller amtsforvalteren med at spille kort, listede Frantz sig ud af huset og ilede ned til mig i haven. Vi havde så meget at fortælle hinanden, så meget at spørge om, at de to timer, han turde blive, svandt bort som minutter.

'Jeg elsker dig højere end nogen sinde, Julie!' sagde han en aften, 'og just fordi fader forbyder det, tænker jeg uafladeligt på dig. For mig gives der kun søndag og onsdag; de øvrige dage har intet andet værd end det, at de skænker mig tid til at drømme om dig.' Hvor gerne lyttede jeg ikke til denne tilståelse. Og når han i det lille lysthus indviede mig i sine planer for fremtiden, hvorledes han som student ville anholde hos mine forældre om min hånd og om det lykkelige liv, vi skulle føre sammen, da følte jeg vel en forbigående smerte ved tanken om den skilsmisse, der forestod, men var dog med mit håb og faste tiltro på dets opfyldelse den lykkeligste skabning på jorden. Frantz rejste til København; vor afsked vil i min erindring leve til mit sidste åndedrag; først da følte jeg fuldkomment, hvor kær han var mig; vi lå i hinandens arme og græd begge. Flere gange vendte han tilbage, efter at have forladt mig, for engang at sige det sidste levvel. Jeg har glemt at fortælle dig, at mine forældre efter Frantz' ønske ikke vidste af vort forhold til hinanden; han bad mig at fortie dette for alle, uden at angive nogen grund, og nu takker jeg Gud, fordi jeg gjorde det; jeg har

sparet dem megen sorg derved. Med Steiner var min glæde flygtet. Hver dag efter hans bortrejse forekom mig kedelig. Min forrige lyst til at deltage i husets beskæftigelser var borte, jeg følte mig ikke oplagt til andet end at sidde i lysthuset ved åen, hvor jeg uforstyrret og udeltagende for alt omkring mig overlod mig til tanken på ham. En måned ventede jeg brev; da skovfogedens søn endelig bragte mig det, formåede jeg næppe at skjule min glæde. Her er det, Ida! således skrev han til mig den første gang; jeg bliver ikke ked af at se det, hvert ord, hver vending i sproget erindrer mig om den kære."

Julie fremtog et brev, og Ida læste følgende:

"Min Julie!

Jeg skriver dig til fra hovedstaden, hvor alt forekommer mig så trættende og kedeligt, hvor jeg, omgivet af lutter fremmede, kolde ansigter, ikke har anden glæde end den at tænke på dig. Hvor jeg føler mig forladt og ene midt i denne mængde, hvor jeg længes efter at kunne vende tilbage til dig! Intet uden min kærlighed holder mit mod vedlige her. Kærlighed! Båndet imellem himmel og jord, et ord, som gemmer alt stort og ophøjet. Kærlighed ånder luften; kærlighed tolker fuglen, når den hæver sig på sine vinger og synger for sin mage på reden i den høje lyng. Jeg elsker dig, ikke med vild lidenskab; og dog må du ikke tro, at jeg er filosof nok til alene at elske din ånd, din englelige blidhed, din ømme kvindelighed. Nej! også dit ansigts regelrette, bløde konturer, dine sjælfulde øjne, din mildhed, som spejler sig deri, og som synes at bøje sig under alt, idet den behersker alt; det er jeg ikke gammel nok til at glemme. Ved du, hvad det er at elske? Jeg tvivler

på det, i det mindste lærte jeg det først til fulde, da sundet var imellem os, og nu her, i den store fremmede by, hvor ingen Julie findes, intet varmt hjerte slår mig i møde, – her har jeg først lært at skatte det gode, der faldt i min lod, her har jeg lært at elske. Se! du min egen, eneste! når du mærker, at hjertet slår dobbelt så hurtigt som ellers, når himmel, salighed, sorg, ulykke, hunger er glemt, når kun ét navn står for dit blik, én skikkelse for din sjæl, når søvn og drømme, vågen og kærlighed kun giver dig rum til én tanke, – da elsker du mig således som jeg dig. Erindrer du den sidste aften i vort lille lysthus, da du grædende sank til mit bryst og fremstammede det spørgsmål: 'Vil du imellem hovedstadens skønne ikke glemme den simple Julie, som intet har at være stolt af uden sin kærlighed til dig? Jeg skulle leve en tid, hvori jeg ikke elskede dig! Jeg måtte da glemme, at jeg nogensinde levede som en bedre.' – Nej! elsk mig blot, jeg beder dig; derved giver du mig kraft til at trodse alt og rydde enhver hindring for vort mål til side. Hvad skal jeg ikke være i stand til? Hvilken byrde vil være mig for svær med den bevidsthed, at din kærlighed er uforandret? Og du, evige Forsyn! når jeg så tilbeder hende i stedet for dig, tilgiv mig! for jeg tilbeder da det fuldkomneste, det skønneste, jeg så af det skabte, tilbeder jo dig selv i dit værk; om jeg nogensinde glemte at ønske mig en større salighed tildelt, så regn mig det ikke til brøde.

Din

Steiner."

Med interesse syntes Ida at læse dette overspændte og sentimentale brev, Julie betragtede hende uafbrudt og udbrød, da hun leverede det tilbage:

"Det var det første brev; den tilstand, det satte mig i, kan du, som kender min sværmeriske natur, nok tænke dig, jeg følte mig lykkelig ved at vide mig således elsket; mine tanker dvælede ved ham alene; dette lysthus var mit kæreste opholdssted; her tilbragte jeg hver ledig time; her gennemlæste jeg mit brev så ofte, at jeg til sidst kunne det udenad, og dog skænkede det mig en inderlig glæde, hver gang mit øje faldt på det. På dette blad har hans hånd hvilet. Kære Ida! spot mig ikke, fordi jeg drømte så barnligt; – det varede kun kort, og din veninde har set alt gå til grunde uden at klage; jeg har skjult min kummer for alle. – Steiners øvrige breve åndede den samme kærlighed, den samme længsel efter at vende tilbage. Således svandt et år; da forekom det mig, at hans breve forandrede sig, blev koldere og mere ligegyldige; stedse sjældnere skrev han, og når det skete, kunne han fylde hele sider med fortællinger om hovedstadens nyheder, om forlovelser og de fornøjelser, han deltog i, uden at han tænkte på, hvor lidt dette interesserede mig, og hvor langt større pris jeg satte på de enkelte ord, der angik mig og vort forhold. På en gang ophørte han aldeles med at skrive; to breve, jeg sendte ham, og som ikke indeholdt nogen bebrejdelse, men blot bøn om at lade mig vide grunden til hans tavshed, forblev ubesvarede, og endelig erfarede jeg at være glemt for en anden. Frantz elskede mig ikke længere; hans kusine, frøken Henning, har fortrængt mig."

Julie tav. Hendes længe vedligeholdte fatning forsvandt; hun var i dette øjeblik tilintetgjort af den smerte, hun så længe

havde bekæmpet. Ida betragtede hende bevæget.

"Fat dig, Julie," udbrød hun og trykkede hendes hånd; "søg at glemme den uværdige, han fortjener ikke din sorg."

"Glemme ham?" gentog Julie med et forundret blik, "hvorledes er det muligt? Fra barndommen forbandt jeg med troen på hans kærlighed min største lykke – og nu skulle jeg glemme det? Tomheden i mit indre minder stedse om det. Den bevidsthed skal intet ryste, at han har elsket mig højere, end han nogensinde vil kunne elske en anden."

"Du tager altså ikke med til denne fest, Steiners fader har inviteret os til?"

"Jo!" svarede Julie bestemt, idet hun rejste sig fra bænken; "jeg vil derhen for at overbevise mig om, at jeg er glemt; jeg har intet mere at tabe."

6. Rapsgildet

Ingen kunne have travlere til det oven omtalte rapsgilde end Adelheid og fru Frank. Den tidlige morgen fandt man dem i færd med at fremsøge, arrangere og debattere om den dragt, de troede klædeligst. At den stakkels Julies tilstand i disse vigtige øjeblikke oversås var en selvfølge. Fru Bisteds moderlige øje derimod bemærkede den forandring, der var foregået med hende. Ida deltog i sin venindes kummer og søgte den følgende dag flere gange at bringe hende fra sit forsæt: at tage med til præstens. Julie blev sin beslutning tro.

Det var en lummer dag, midt i august måned, vejret var så gunstigt som muligt for en sådan fest. Allerede længe, før selskabet kom til præstegården, lød trompeternes skratten, blandet med fløjte- og klarinetspil. Den halve landsby var forsamlet udenfor præstegården, og muntert bevægede de raske, velvoksne karle sig i deres korte, røde eller grønne trøjer imellem bønderpigerne.

Ved en lejlighed som denne dækkes bordet med nybagte sigtebrød, smør, ost og pølse, så kommer boghvedegrøden, dernæst bygsuppe ovenpå den vældige oksesteg, derefter bergfisk og til sidst kaffe og kage. Når dette måltid er endt, begynder tobaksrygningen, indtil de med mere kraft end behændighed førte violiner kaldte forsamlingen ind i laden eller ud på den indhegnede plads i det fri, der er bestemt til dansen, som først ender næste dags morgen. På lignende måde begyndte gildet hos Steiners. Mens den talrige

bondeforsamling holdt måltid ved de Lange, dækkede borde i haven, vil vi kigge lidt ind i værelserne hos præstens, hvor ganske andre ting foregår.

Fru Frank og Adelheid ordnede på det omhyggeligste deres dragter og lod sig præsentere for de forsamlede fremmede. Nye bekendtskaber sluttedes, gamle fornyedes, dragter undersøgtes, ad gamle, umoderne trækkes på smilebåndet. Blandt de fremmede, der tog del i gildet, var foruden et par studenter en fru Henning og hendes datter Betty. Det var en smuk pige på henved tyve år, elegant klædt; hendes manerer og anstand røbede tydeligt, at hun havde modtaget sin dannelse i hovedstadens bedre kredse. Den lette kjoles snit var afpasset således, at den viste en smukt formet, lille fod, og hver gang silketørklædet foroven gled ned, hvilket skete ofte, kom halsens blændende hvidhed til syne. Hendes tale var livfuld, men røbede stundom den naivitet, som beviser, at natur og barnlighed for længst er veget for kunst. Med alt dette var Betty dog elskværdig og forstod at behage; det viste tydeligt de tilstedeværende herrers opmærksomhed, skønt de kendte hendes forhold til Steiner. Denne syntes ikke at bemærke Betty, siden familien fra Troldborg var trådt ind i værelset. Han befandt sig i en pinlig stilling i Julies nærhed. Idas frygt for, at hendes veninde skulle miste sin fatning ved at se sin lykkesforstyrrer, var ugrundet. Julie udholdt hans nærhed uden at forråde sig. Kun et blik tilkastede hun Frantz, idet hun trådte ind og hilste de tilstedeværende, et eneste blik, men hvor betydningsfuldt hvilede det ikke på ham! Det var ikke vrede, han læste i det, og som jog blodet af hans kinder. Intet

formåede at tilbagekalde hans livlighed; midt i den glade forsamling så han alene den forurettede Julie.

Teen var drukket, pastor Steiner havde tændt piben og satte sig tilligemed amtsforvalteren, skolelæreren og en nabopræst ved spillebordet. Udenfor strøg musikanterne deres violiner til dans.

Kort efter rungede et hurra gennem huset. Hele selskabet havde begivet sig fra den med grene og løvværk indhegnede grønning ud på marken, hvor bønderkarlene i en betydelig afstand fra præsteboligen var i færd med at tænde ild i en mængde rapshalm, som der lå opdynget. Fra flere sider slog flammerne ind i halmhæssene, de gnistrende luer forvandlede den mørke augustaften til den klareste dag. Tusinde og atter tusinde funker steg i vejret og oversåede de nærmeste steder med deres glimtende lysskær. De mørke skikkelser tog sig besynderligt ud, mens de stedse forøgede ilden ved at kaste nye halmbunker på den.

Jules stod ved Idas side og holdt hendes hånd.

"Ida!" hviskede han uden at høres af andre end hende. Ida svarede med et næsten umærkeligt håndtryk.

"Kære Ida," gentog han, "tør jeg tilføje: min Ida?"

Hun rødmede, hendes hjerte bankede, mens hendes hånd hvilede fastere i hans.

Da Jules og Ida vendte tilbage fra den udbrændte rapshalm, havde de sluttet en hellig pagt og følte sig lykkelige.

På den anden side af luerne foregik et optrin af en anden natur. Der stod Steiner og stirrede med et mørkt blik ind i ilden, ved siden af Julie. Julie havde denne aften smykket sig med omhu til festen. Steiner bemærkede hendes blege ansigt.

De forskelligste følelser arbejdede i begges bryst. Steiner var ikke så slet, at han roligt kunne se den smerte, hun forgæves søgte at skjule. Han erkendte først nu følgerne af sit letsind og forbandede den stund, der havde ladet ham glemme hende. Skønt Julie tilsyneladende ikke lagde mærke til Steiner, havde hun dog hverken ladet ham eller Betty et eneste øjeblik ude af syne; hun begreb den sindsstemning, hvori han befandt sig, lagde mærke til hans forstyrrede mine, så, hvor lidt Bettys opmuntringer virkede på ham og læste anger i hans blik, der søgte hendes. Med disse tanker sysselsatte hun sig, mens hun stod ved bålet og ligegyldig betragtede de hendøende flammer. Pludselig hørte hun en sagte stemme nævne hendes navn; hun vendte sig, Steiner stod ved hendes side.

"Tillad mig at tale med Dem et øjeblik uden vidner," hviskede han med slet dulgt forlegenhed; "De vil let nu, da de øvrige vender tilbage til dansepladsen, kunne gå ind i haven, uden at nogen ser det."

"Nej, Steiner!" svarede Julie, "Deres forhold til frøken Henning forbyder Dem at sige og mig at høre andet, end hvad der kan høres af alle,"

"Er jeg så aldeles nedværdiget i dine tanker? Jeg ønsker intet hellere end at gøre alt godt igen. Du har ikke glemt mig! Tåren i dit øje røber det, jeg har endnu ikke tabt al plads i dit hjerte. Følg mig, jeg beder dig; inde i haven vil jeg skrifte, hvad der taler til min undskyldning; jeg vil bevise dig, at jeg ikke er så uværdig, som du tror. Der er endnu intet afgørende sket mellem mig og min kusine; jeg fortæller fader alt og vil atter tilhøre dig, dig alene."

"Det er for silde," svarede Julie klangløst, "du kan og bør ikke træde tilbage; du frygter din fader; glem mig og vær Betty tro; det er det eneste, jeg ønsker for dig."

Hun tav. Betty trådte hen til dem:

"Finder jeg Dem endelig, hr. Steiner," udbrød hun spydigt. "Dansen er begyndt; De glemmer, at De har engageret mig til første vals. Frøken Bisted!" vedblev hun henvendt til Julie, "det er virkelig synd, at De lader ham bede forgæves. Den charmante Bretton gennemsøger haven og spørger enhver efter Dem, – *Venez mon ami, on nous attend!*"

"Ja kom, fortryllende dame," råbte Frantz heftig, "lad os danse bort fra sorg og enhver følelse, der ikke fortjener at høres, vi vil være muntre; og Dem, frøken Bisted," tilføjede han, "Dem takker jeg for Deres gode råd; det skal glæde mig i fremtiden at vise Dem, hvor meget jeg lægger det på hjerte." Han bukkede og gik bort med Betty.

"Men søde Frantz, hvad går der af dig?" spurgte frøkenen forundret, "hvor du er forandret i aften; hvilke råd har denne landsbydame givet dig, som du så helligt lover at erindre? De gamle historier angående dit forhold til hende er nok andet end et blot rygte, din opførsel lader mig befrygte det." –

"Det er intet!" svarede Steiner munter, "jeg elsker dig. Kom! lad os danse; det lønner ikke umagen at tænke."

Julies tilstand var beklagelsesværdig, da Frantz forlod hende. En skærende smerte gennemfo'r hende, idet hun så ham gå.

"Alt er tabt!" hviskede hun, "jeg har intet mere at vente, og dog burde jeg føle mig glad ved selv at have frasagt mig ham. Men han er dog så god; han følte, at han ikke havde handlet rigtigt imod mig; han angrede dybt. Betty vil aldrig kunne forstå ham;

hun er for overfladisk til at skænke ham den lykke, han fortjener. Jeg vidste, at han ville fortryde sit letsind; derfor måtte jeg se ham, endnu engang høre den tilståelse, at jeg ikke var aldeles glemt. Nu er ethvert bånd imellem os sønderrevet. Hvorhen jeg end ser i fremtiden, øjner jeg intet uden en tom, glædesløs nat." Hun tørrede tårerne af sine øjne og gik.

Dansen var begyndt igen. De djærve bønder svingede deres piger inde mellem de med mange smålamper behængte træer, hvis brunliggrønne blade bevægedes af vestenvinden. Lystighed herskede overalt. På bænkene omkring dansepladsen sad de gamle jyder i Lange rækker og lod ølkruset gå flittigt rundt, så på de yngres dans, mens de af deres korte piber uddampede vældige røgskyer og drømte sig tilbage i de dage, da de også havde deltaget i lignende fester som mere end tilskuere. På en ensom bænk i haven sad et ungt kærestepar, en rank knøs med sin pige på skødet. Han, en fattig husmandssøn, der næste år skulle ind på eksercerskolen, var forlovet med en af sognets rigeste gårdmandsdøtre; naturligvis var hendes forældre imod det, ellers behøvede han jo ikke at søge dette ensomme sted og forsage dans og lystighed mellem de andre.

For to til havde aftenens lystighed heller ingen interesse; to endnu glemte dans og musik, mens de omslyngede af hinandens arme gik op og ned gennem havens dunkle gange og hviskede ord i det sprog, som kærligheden indgiver. Det var Jules og Ida. Lykkelige, glemte de alt omkring sig og skabte sig skyldfri glæder af øjeblikket, hundrede og atter hundrede løfter om evig kærlighed. Pludselig lød stemmer i nærheden, de forsvandt bag en rishæk, hvor de blev stående. De studsede begge ved i de kommende at se Bretton og frøken Henning; og

hørte følgende ord: "Som jeg siger, Otto! vort forhold må fra i aften være endt, jeg er nu så godt som forlovet med Steiner; vi må i fremtiden kun betragte hinanden som venner. Hører du?"

"Som du vil," svarede Otto ligegyldig, "det var egentlig også blot for at tale med dig om det, jeg bad dig komme herned; du kan fuldkommen stole på min diskretion."

Mere hørte Jules ikke; de bortgående forsvandt, og kort efter forkyndte trompeternes gennemtrængende tuden, at herskabet skulle gå til bords.

"I morgen aften mødes vi i vort lysthus i Troldborg have!" hviskede Jules, da de gik tilbage til dansepladsen. Hun samtykkede, og de skiltes for at blande sig mellem de øvrige.

Hvor Otto Bretton og Betty imidlertid var blevet af, kunne ingen begribe; man søgte dem overalt. Steiner sad inde i stuen uden i mindste måde at bekymre sig om sin brud; af hans skødesløse Stilling og udeltagende stemning var det synligt, at hans tanker var andetsteds beskæftigede. Da de savnede indfandt sig, og man tog plads ved bordet, satte Steiner sig ved Betty, og fra nu af var han vel munter, også overgiven, men den, der iagttog ham, overbevistes let om, hvor megen møje denne påtagne rolle kostede.

Nede ved den anden ende af bordet gik det muntert til. Adelheid havde til bordkavaler en af de fremmede studenter, som denne aften for alvor øvede sig i at sige alle de artige og smukke ting, han kunne finde på. Hun var på sin side ikke ufølsom over dette; det unge menneske var smuk, hans hyldest behagede hende, og derfor fortalte hun uden at lade sig genere af Otto, der sad på den anden side, hvor rædsomt hun kedede sig herovre i Jylland, og hvor gerne hun ville, at Steiners og

Bisteds kom noget oftere sammen især i denne tid, mens der var så interessante fremmede hos dem.

Fru Frank var heller ikke blottet for underholdning. Hendes bordfælle gjorde alt muligt for at underholde den smukke frue, mens Bretton lod sig fortælle af fru Henning, hvorledes den unge Steiner havde lært Betty at kende, og hvor højt og inderligt den unge, uskyldige pige elskede ham af sin hele barnlige sjæl. At Otto i denne henseende havde sine egne tanker og af og til under moderens fortælling trak på smilebåndet, var noget, denne ikke syntes at bemærke.

Måltidet var tarveligt, men kraftigt. Efter retterne blev desserten, en stor søsterkage, båret frem. Pastor Steiner greb sit glas, rejste sig op for bordenden og talte således til forsamlingen:

"Mine venner! ved at indbyde Dem i aften, har jeg haft dobbelt hensigt; vi er ikke blot kommet sammen for at fejre et rapsgilde, men jeg tager anledning heraf til at deklarere en forlovelse; jeg foreslår denne skål for min søn og frøken Henning."

Et almindeligt forundringsudråb lød fra de overraskede; alle greb glassene for at drikke med parret. Rødmende rejste Betty sig og hviskede til Frantz, der i dette øjeblik blev bleg som et lig: "Så rejs dig dog, kære! Du glemmer dig selv." – Han rejste sig nølende, greb sit glas som en sovende, der pludselig bliver vækket.

Dette øjeblik var for overvældende for Julie. Hun sank tilbage på stolen.

"Julie!" skreg Frantz, kastede sit glas, fo'r hen til hende og tog hende i sine arme. "Vågn op, min eneste! man bedrager os

begge; jeg er ikke forlovet, og vil ikke forloves med Betty, det er bedrag det hele. Kom til dig selv!"

Med Jules hjælp bar han den afmægtige hen på en sofa, spildte skolelærerindens eau de cologne og fløj uden at agte på de omkringstående hen til bordet efter vand. Den opsigt, dette optrin vakte blandt de tilstedeværende, kan man tænke sig. Betty stod midt i stuen med et ansigt, som om hun havde set måne, stjerner og alle planeter falde ned; hendes moder græd over skandalen, og pastor Steiner stod med sit glas i hånden og de frygteligste tordenskyer på panden, mens han betragtede sin søn og Julie. Fru Frank, Adelheid og Otto lo hemmeligt, og Ida, fru Bisted og Jules hjalp den besvimede. Tumult og forstyrrelse herskede blandt alle. Frantz var den, der mindst brød sig om de tilstedeværende, hans sjæl lå i det forskende blik, der ømt og kærligt hvilede på Julie, som nu ved moderens hjælp efterhånden kom til sig selv igen.

"Hvor dog min kusine opfører sig flovt i aften," hviskede Adelheid til sin bordkavaler; "hendes sentimentalitet er her aldeles på urette sted og vil vist næppe have den attråede virkning; betragt blot Steiners fader derhenne ved bordet; hans rynkede pande og flammende øjne spå forbitrelse over den skandale, hun i aften har været årsag til."

"Stakkels pige!" sagde studenten deltagende uden at gå ind i Adelheids spottende tone. "Hun tager sig Steiners forbindelse nær; han har, siger man, været forlovet med hende."

Da Julie kom til sig selv, forlangte hun at blive bragt hjem, idet hun, uvidende om de ord, som Frantz under hendes afmagt havde udstødt, foregav at have fået ondt af den trykkende hede i værelset; en udflugt, som naturligvis ingen af

de nærværende troede. Fru Frank og Adelheid var ikke lidet fortrydelige på fru Bisted, der straks opfyldte sin datters ønske og lod spænde for vognen. De måtte følge med.

Pastor Steiner havde imidlertid fået tid til at fatte en beslutning. "Følg mig!" udbrød han til sin søn; "det her forefaldne fordrer en forklaring, som du vel ikke vil undslå dig for at give mig." – Med disse ord gik han, fulgt af Frantz, ind i næste værelse og forblev der uden at agte på, at fru Bisted tog afsked. Da omsider præstemanden vendte tilbage til sit forstyrrede selskab, så man endnu flere rynker i hans barske ansigt, hvilket tydeligt viste, at sønnens forklaring ikke havde tilfredsstillet ham. Hos denne derimod var en kold, rolig bestemthed synlig, som røbede, at han trods alle hindringer agtede at sætte sin vilje igennem.

Således endte rapsgildet, der i sin muntre begyndelse så lidet havde tegnet til at få dette alvorlige og tragiske udfald.

7. Dagen efter

Næste morgen befandt Julie sig særdeles slet. Gårsdagens begivenheder angreb hendes svage helbred, hun måtte holde sengen. Lægen rystede på hovedet, fru Bisteds spørgsmål besvarede han med ord, der kunne tolkes, som enhver fandt for godt, og bortfjernede sig efter at have foreskrevet dråber og piller. Ida var utrøstelig over venindens tilstand; hun veg ikke fra hende og viste hele sin kærlige omhu i den omhyggeligste pleje og ved at fremsøge trøstegrunde, som hun troede kunne have nogen betydning. Hermann, den stumme broder, stod ved hovedgærdet af sengen og betragtede den kære søster med tårer i øjnene. Han søgte at trøste den grædende moder, som først i går var blevet bekendt med Julies kærlighed til Steiner. Han smilede gennem tårer til Ida, og tilkendegav med tegn den sorg, han følte over ikke at kunne yde den samme trøst som hun. Med et spørgende blik havde han betragtet den indtrædende doktor; han kunne ikke høre oraklets tale, men i dets miner læste han bekræftelse på sin formodning om det farlige i søsterens sygdom.

Imidlertid var det blevet middag. Fru Frank og Adelheid havde spurgt til den syges befindende og derpå straks igen forladt værelset. Julies tilstand syntes at forværres. Ingen vidste råd; der lod ikke til at gives noget lægemiddel for hende. Pludselig fik Hermann en idé; glæden lyste ud af hans øjne; hans ansigt tilkendegav et sikkert håb og han ilede hurtigt ud af stuen. I gården lod han en vogn spænde for og kørte i fuld

firspring ned i bondebyen til Jules. Den unge maler var just i færd med at klæde sig på for at gå til Troldborg, da Hermann styrtede ind til ham, fremtog sin tavle og skrev følgende ord: "Min søster er meget syg, doktoren ved intet middel, hun må dø, hvis hun ingen hjælp får, og Hermann er da alene. Jeg ved et råd; en mil herfra, inde i Hørlingeskoven, bor den kloge kone; hun er her i egnen kendt for sine heldige kure, kør med mig, og få hende til at følge tilbage med os; jeg tør ikke selv, jeg frygter og afskyr hende. Ikke sandt! for min stakkels søsters skyld opfylder De min bøn?"

Jules nikkede. I næste øjeblik sad begge på vognen og rullede ned ad vejen til Hørlingeskoven.

Skjult inde i tykningen af højstammede bøge- og egetræer lå den kloge kones lerhytte, tækket med lyngtørv, grene og ris. Rundt omkring på de nærmeste træer hang knipper af urter og rødder hvoraf hun præparerede sine undervirkende lægemidler. Hun sad denne eftermiddag inde i sin lave stue. Rundt omkring på væggen hang flasker, store og små, hver især betegnet med en slags hieroglyffer, som kun hun formåede at tyde. På skorstenen brændte en døsig ild, og over denne snurrede urter i en sort lergryde. – Mo'er Tusses kat var nylig død. Hundene fra Troldborg, som i flere år levede i stadig fejde med denne hendes yndling, havde endelig overvundet og sønderrevet den; derfor satte Tusse også gift for hundene, så at hun en måned senere var fuldkommen hævnet ved mordernes død. Derimod havde hun fuldt op af snoge og stålormehamme, og for at fuldstændiggøre billedet, hoppede to store rotter omkring i en jernkæde, midt på det af uhøvlede fyrrefjæle sammenslåede

bord. De afbrød ved deres piben, når de i arrighed bedes med hinanden, den stilhed, der herskede i Tusses nærhed.

Hermann og Jules nåede snart Hørlingeskoven, og mens den stumme blev ved vognen, fulgte maleren den betegnede vej og stod efter få minutters forløb ved indgangen til hytten.

"Hvem der?" skreg taterkvinden indenfor, efter at Jules flere gange havde banket på døren og til sidst gav sin utålmodighed tilkende ved djærve slag.

"Hvad godt vil I, mens at te' I banker så ravik?"

"Luk op, mo'er Tusse!" svarede Jules, "jeg skal tale med Jer."

"Skal tale?" gentog heksen, "det er grodum verbum! det kommer vel farlig an på, om a vil blåre med ham." Med disse ord skød hun slåen fra døren og lod Jules komme ind. Han var nær ved at fare tilbage efter at have kastet et blik på hende, og hun retfærdiggjorde hans skræk.

Konen var et indbegreb af menneskelig hæslighed; det rynkede, gustne, koparrede ansigt med glasagtige, grønne øjne var skilt for det lave indre.

"Ho! Ho!" sagde hun efter at have betragtet Jules. "Er det ham? den fremmede fyr, som besøger djævlereden på Troldborg – hvad vil han mo'er Tusse? Det er vel galt fat deroppe med en eller anden af dinosesen. Når så ingen kan hjælpe, er Tusse god nok."

"Spar Jeres snak," svarede Jules. "Jeg kommer fra Troldborg; frøken Bisted er meget syg, og da I er bekendt som en duelig læge, kommer jeg for at bringe Jer til hende. Vognen holder noget herfra i skoven. Følg med mig, mo'er! Hvert øjeblik er kostbart."

"Bisted! Bisted!" gentog den gamle, "lad mig gentage det navn for ret at huske, hvor meget jeg hader alle dem, der bærer det. En af denne slægt skulle jeg frelse, hjælpe med gode råd? Er man da blevet gal deroppe, siden de ikke længer husker, hvad de har gjort imod mig og mine? Eller tror de, fordi Tusse er blevet gammel og rynket, at hun har glemt det, hun skylder dem? En sten kan ikke være hårdere, end herremanden var mod vore folk; min mand lod han myrde, og to af mine sønner – raske, muntre knøse – lod han kaste i skunteri og gav dem kæde og bøjle på."

"Her er ikke tale om; hvad der mulig kan have fortørnet Eder mod en enkelt af denne familie," ytrede Jules utålmodigt; "det kan den syge jo ikke gøre for; medlidenhed byder Eder at ile hende til hjælp så hurtigt som muligt."

"Medlidenhed!" gentog Tusse med en skraldende latter, "hvem siger om mig, at jeg er medlidende? – Hvem tror, at jeg føler andet end glæde ved at se de folks pinsler? Det kan kun I, bitte fa'er, som ikke kender mig, eller ved, hvorledes en taterkvinde er til mode, efter at man har tvunget hende til at se sin mand i det øjeblik, da ho'det blev skilt fra hans krop. En mand, som jeg i 20 år drog alle heder igennem med, som var god og venlig imod mig og før led sult selv, end han tålte, at jeg skulle fejle noget. – Dø måtte han; da tænkte jeg: nu for fremtiden skal du glæde dig ved at øve gengæld for det, din mand måtte lide. Og sæt nu, at jeg fik i sinde at gå op til Troldborg; kørt har jeg aldrig siden dengang jeg sad på rakkersluffen ved siden af vor fa'er, da han jollede afsted til retterblokken, – tror I så, at jeg kom for andet end for at se, hvordan hun pines og i det øjeblik, hun opgav ånden, at skrige

hende i øret: Gå nu til din fa'er og fortæl ham, at mo'er Tusse var til stede, da du gik herfra! hun kunne have hjulpet dig, men ville ikke, hun havde de helbredende urter med sig, men gav dig ingen af dem."

"Ti!" råbte Jules forbitret, "ikke et ord mere. Du skal følge med, enten godvilligt eller tvunget; tag dine urter og så afsted; Hermann venter derude med vognen."

"Ha, ha! Hermann! hvorfor kommer han ikke selv? Søsteren står ham dog nærmere end Jer, skulle jeg tro? men det er jo sandt, han er stum, og hvem er skyld i det? Hvem satte ham op på tagkammeret, den nat, vi lod den røde kok gale over Troldborg? Ser I, sigeknasper! Tusse! nu tør hun fortælle det, fordi ingen hører det. Forresten kan jeg sige jer et ord, så godt som en hel snes; at I truer, nytter intet, allermindst i dag; det skal I straks få bevis for."

Med disse ord haltede den gamle hen til et af røghullerne i muren, stak tre brune fingre i munden og udstødte et gennemtrængende hvin, der lidt efter blev besvaret inde fra skoven. Førend Jules fik tid til at fatte sig hørte han skridt nærme sig hytten; straks derpå blev døren revet op, og to stærktbyggede, halvnøgne mænd af vildt udseende stak hovedet ind af den, mens deres følgesvend, en rød, langhåret hund, trængte sig imellem den enes ben og hen til Tusse.

"Ser I det," råbte hun efter at have talt et par ord med de ankomne i et for Jules uforståeligt sprog, "hvad nytter vel nu Jeres trusler? Prævelikanterne ligger i disse dage rundt om i skoven, og enhver af dem jager på et ord af mig sin slivert i maven på jer. Gå I hjem igen, unge knøs, samme vej, som I kom, hils Hermann fra mig og fortæl ham, at det kan hænde

sig, jeg kommer derop i aften for at se til den syge, når folkene er draget bort. Nu afsted! Jeg har andet at tage vare end stå og prate med Jer."

Mod denne tale, som den gamle ledsagede med en spottende latter, lod sig intet indvende. Jules søgte hurtigt at befri sig fra de lynende blik og løst siddende knive i taternes bælter, som blinkede ham i møde. Han gik tilbage til den med længsel ventende Hermann, og de kørte hjem. Men inde i skoven lød efter dem en modbydelig latter fra Tusse og hendes staldbrødre.

Jules fulgte med Hermann op til Troldborg. Han traf Ida alene i forværelset. Hendes hilsen og ømme blikke tolkede, hvor længselsfuldt hun havde ventet ham.

"I aften! eneste Ida!" hviskede han og trykkede et kys på hendes hånd, "i aften, du yndige fe! i lysthuset, på højen, ikke sandt, du kommer?"

"Blot jeg kunne," svarede hun sagte, "Julie vil spørge efter mig imidlertid. Men tys! der kommer nogen, jeg må gå." Hun snoede sig ud af hans arme og forsvandt i det næste værelse.

Jo længere det led op ad dagen des slettere blev det med Julie. Hun havde i de sidste to timer intet talt. Den stumme broder sad igen ved hendes hovedgærde, ved siden af ham Ida, lige overfor moderen, der forgæves søgte at tilbageholde sine tårer. Den uhyggelige stilhed i værelset blev kun afbrudt ved det gamle stueurs monotone slag, ved vinden, som udefra klagede igennem de høje espetræer. Idas blik hvilede på Julie, der allerede syntes at have udstridt, så blegt og farveløst var hendes ansigt, øjnene lukkedes, og om munden legede et smerteligt smil. Intet forrådte, at hun endnu følte den smerte, der

arbejdede i hendes bryst uden et ganske svagt åndedræt eller undertiden et langt suk.

Således svandt dagen. Mørke skyer samlede sig stedse tættere og forøgede det skumle i denne frembrydende aften. Da lød der pludselig hestetrav i gården, det stormede op af trapperne, og førend fru Bisted kunne rejse sig og gå til døren, blev den revet op, og ind styrtede med blege, forvildede træk – Frantz Steiner. Uden at skænke de andre en flygtig hilsen trådte han hen til Julies seng, bøjede sig over hende og greb hendes hånd. Hun vågnede forfærdet, men da hun så Frantz sønderknust og fortvivlet, forklarede et smil hendes træk, blodet skød sig endnu engang op i de blege kinder og farvede dem med en svag rødmen.

"Så vidt har jeg ulykkelige bragt dig," råbte Steiner. "Julie! tilgiv mig!" tilføjede han hviskende for at skjule den gråd, der kvalte hans stemme.

Julie betragtede ham ømt.

"Jeg har ikke noget at bebrejde dig eller at beklage mig over; jeg tvivlede egentlig aldrig om din kærlighed: og om du end derovre i København for en tid glemte mig, så er jeg nu fuldkommen lønnet derfor ved den overbevisning, at du angrer. Vær blot fornøjet og tilfreds med, hvad skæbnen har besluttet over dig, og find dig i det. – Jeg må dø," vedblev hun hviskende.

"Nej, nej!" afbrød han hende heftig, "du må ikke dø; du må give mig lejlighed til at gøre godt igen, hvad jeg forbrød mod dig."

"Stille, du kære! lad moder ikke høre det, jeg har allerede voldt hende megen kummer; jeg selv vil nødig bort herfra; livet er dog så skønt, om man end finder torne i stedet for roser i sin

krans. Du må blot være rolig, min ven! Ikke forbitre dig selv din tilværelse ved at tænke på mig anderledes end som en kær, henfaren søster; bliv Betty tro, glem mig og fortiden, og søg ved hendes side den lykke, du fortjener. Levvel, min Frantz, jeg tør i dette øjeblik nok kalde dig således på skillevejen mellem liv og død! Lev lykkelig!"

Hun trykkede hans hånd, og da Frantz, idet tårerne strømmede ned over hans kinder, bøjede sig over hende, trykkede Julie ham til sit bryst og åndede et kys på hans læber.

"Forbarmende himmel!" udbrød han og rejste sig, "hvem er vel ulykkeligere end jeg?" Han rev døren op og styrtede ud.

Fru Bisted havde intet hørt eller set til denne scene. Da Steiner kom, kaldte et bud hende ud af værelset. Ida var gået, og kun Hermann gav Julie ved sin gråd tilkende, at han var til stede. Om han end ikke havde hørt, hvad hun og Frantz talte om, kunne han dog af deres miner fuldkomment slutte sig til det.

"Også dig, min kærlige broder, må jeg forlade," hviskede hun. "Du må snart leve uden din søster, som du stedse gjorde alt for at glæde." Hun lagde sig lidt efter tilbage på puderne og hensank i den forrige tilstand.

Mo'er Tusse var kommet. Indhyllet i en tyk, af uldne pjalter sammenflikket kåbe, sad hun ude i køkkenet og lod sig den gode mad, men især brændevinen, herligt smage. I begyndelsen var hun særdeles ordknap og bister.

"Hvad glor I efter, folkens?" snerrede hun til karle og piger, der fra borgestuen nysgerrigt tittede ud til hende. "Har I aldrig før set mig – mo'er Tusse? – eller har nogen af jer lyst til at se sig den faldende syge til på mig? I kender mig nok."

Den sidste trussel gjorde virkning; alle hoveder forsvandt på engang, og lod hende uforstyrret være ene med fruen og kokkepigen.

"Her la'er man mig sidde i et køkken for kuld' og træk," begyndte hun lidt efter, "et skur, et hundehul er jo godt nok for mig, og var det ikke, fordi at nøden hun tvang, så kunne jeg få lov til at gå igen uden vådt eller tørt."

Fru Bisted tav og skænkede i glasset for heksen; det var det eneste middel, hun kendte, som man kunne mildne hendes sind ved. Efterhånden som Tusse spiste og drak, blev hun bedre stemt; hun udstødte ikke flere grovheder, og da hun endelig var aldeles mæt, fortrak hendes væmmelige ansigt sig til et grin, mens den nydte spiritus gav hendes glasøjne et spillende liv. Hun rejste sig og forlangte at komme ind til den syge.

Næppe så Hermann hende træde ind til søsteren, før han med sin sædvanlige angst eller rettere afsky for hende rejste sig og forlod stuen. Tusse så efter ham. Hendes blik havde måske aldrig tydeligere forrådt en mere lumsk og lurende karakter; det røbede noget så dæmonisk, at fru Bisteds åndedræt standsedes af skræk.

– Lad hende nu stå ved Julies seng og den nedtrykte moder med begærlighed lytte til ethvert nok så sagte ord, som heksen mumler; vi vil imidlertid se op til fru Frank og Adelheid på deres værelse.

Denne morgen havde Troldborg postbud bragt et brev, adresseret til fruen; dets indhold lød således:

København, den 7de august.

"Til min kære kone, fru Minna Frank på Troldborg.

Dit meget ærede af 4de denne måned er indløbet. I anledning heraf skal jeg ikke undlade at tilmelde dig på grund af din forespørgsel i ovennævnte skrivelse, at jeg, ihvorvel jeg med interesse ser dig nyde enhver fornøjelse, dog denne gang finder mig foranlediget til at bede dig, kære kone! snarest muligt at returnere til København i forening med Adelheid og Ida. Hovedgrunden hertil vil jeg ved mundtlig sammenkomst bedre kunne forklare. Jeg kan ikke længere lade det blive en hemmelighed for dig, at vort hus står på nippet til at erklære sig insolvent; man har allerede i Bremen nægtet at honorere en af os, til Reck juniors ordre trasseret veksel på 1100 mk. banco. De sidste åringers disfavorable konjunkturer har gjort os den største skade, og nu i denne tid, da efter forlydende Copella & Hennings kommer her til byen, og bemeldte hus har en retslig fordring på os af cirka 12.000 mk. foruden godtgørelse for et parti hos mig beroende, havareret ris, ved jeg sandelig ikke, på hvilken måde vi skulle kunne præstere disse summer, da vore største kapitaler stikker i korn, i hvilken artikel du ved, vi især har gjort i den senere tid. Mit eneste håb er, at min forrige kompagnon, Bretton – vor Adelheids forlovedes fader – der ved sine mange heldige spekulationer er at anse som den solideste i Hull, muligen skulle ville forstrække os med valuta imod vedbørlig pant og sikkerhed. På grund heraf, og især da jeg tror, at foranmeldte Copella entrerer på mit isindehavende forslag, at blive boende hos os, indtil den store bygning i Bredgaden, han lader indrette for sig, er beboelig, ønsker

jeg, at du snarest muligt tilligemed øvrige vedkommende returnerer her til staden.

Venskabeligst

A. Frank & Co.

P. S. Hils min søster og øvrige bekendte på Troldborg."

At en sådan skrivelse ikke gjorde det bedste indtryk på den letsindige kone og lige så letsindige datter, er indlysende. – Forgæves brød begge hovederne med at finde påskud til at unddrage sig fra at opfylde faderens ønske; Adelheid, fordi hun lovede sig visse glæder af sit hos pastor Steiner sluttede bekendtskab med studenten og fru Frank af andre hemmelige grunde. Der fandtes ingen udvej, og efter at de begge to havde nedrevet Franks person og hans købmandsstil, besluttede de at adlyde.

Det blev aften, og dagen svandt; stjernerne glimtede, månen mellem dem; men ofte gemte den sig bag de forbiflyvende skyer. En skikkelse listede sig på denne tid op ad bakken til Troldborg. Forsigtigt sprang han over gærdet og forsvandt bag planteskoven for atter at komme til syne længere borte, hvor han omfattede grenen af et tykt bøgetræ og svang sig over det høje stakitværk, hvorefter han stod i haven; – det var Jules, der ilede afsted til sit stævnemøde med Ida; – tys! – det rasler i løvet i den nærmeste gang; han hører en sagte rømmen, svarer, skimter en lys kjole igennem mørket og iler hurtigt den kommende i møde. Han studser, genkender ikke sin blufærdigt tilbageholdne forlovede i hendes ildfulde favntag.

"Ida!" stammer han forbavset.

"Ida!" gentog damen med et skrig, "hvem er De? Denne stemme – Hjelm, De her!"

"Fru Frank!" svarede Jules fattet, "det er uden tvivl en gensidig fejltagelse."

"Gensidig?" gentog hun forbitret, "det vover De at sige til mig, vover at tro, at jeg kunne være til sinds at indlade mig i eventyr med nogen!"

"Jeg synes, at faktum taler, kære frue!" svarede Jules ironisk.

"Nej, Deres ord taler for Deres brøde," ytrede fruen; "nu har jeg vished i min længe nærede formodning. Her kaster min elskværdige datter det blufærdighedsslør, hun ellers indhyller sig i; men jeg skal straffe hende; hun skal undgælde for den plet, hun ikke alene sætter på sit, men på hele familiens rygte."

"De er falsk, frue!" råbte Jules uden at skjule den foragt, han i dette øjeblik følte for den skamløse kvinde og med en så høj tone, at Ida betids kunne høre hans stemme og vende tilbage, – "De søger at besmykke Dem selv ved at kaste skylden på Ida, men jeg kender hende, jorden bærer ikke en renere og blidere skabning, og for at retfærdiggøre os begge, skylder jeg Dem den tilståelse, at jeg siden i går er hendes forlovede; det var kun efter de største overtalelser, at hun gav mig sit løfte om at komme herned et øjeblik. Jeg ville tale med hende uforstyrret. Men De! skulle jeg virkelig tage fejl, at også De gik herned for at se en anden end mig, så må De tilgive det, for ikke alene i aften har jeg tænkt mig en sådan mulighed; men allerede i vinter på maskeballet hos X., hvor en smuk tyrkinde forsvandt i et sideværelse med en ungarer, der uden maske passerer under navn af forstjunker R. de Tier, min frue! De indser, at forstillelse er unyttig, jeg kender Deres forhold. Handel mod Deres datter,

som det behager Dem, men betænk, at foruden forstjunkeren er jeg den tredje i Deres hemmelighed. Nu anbefaler jeg mig. Fru Frank! jeg hører R. hoste i gangen her næst ved."

Jules gik, og stod et minut senere på den anden side af havestakittet. Han gik hjem, forbandende sit uheld; og fru Frank og forstjunkeren som årsag til det.

Oppe på Troldborg ilede man rastløs hid og did i Julies sygeværelse. Den fortvivlede moder bøjede sig over sengen, og Hermanns hele sjæl udtalte sig i det blik, hvormed han betragtede sin søster. Mo'er Tusses skikkelse stod i krogen, indsvøbt i sin pjaltede kåbe, støttet til krykkestokken; kold og ligegyldig betragtede hun den almindelige smerte, en slet dulgt glæde lyste ud af de plirrende øjne. Adelheid og Otto Bretton var også til stede; hykleri og forstillelse trådte i stedet for den smerte, der arbejdede i de øvriges bryst.

Julie havde for længst taget afsked med alle sine kære. Hun lå stille med lukkede øjne; af og til røbede de hurtigt bævende læber, der åbnede sig for at tale, at hun endnu ikke var henslumret. Den tændte astrallampe brændte døsigt; der herskede en stilhed overalt i værelset, som kun moderens og Idas gråd afbrød. Klokken slog ti; ved dens sidste slag syntes Julie at vågne; hendes store øjne skuede omkring i kredsen af de tilstedeværende. En sjælden klarhed strålede i dette blik; med et smil nikkede hun til Ida, trykkede Hermanns hånd fast; endnu engang så hun sig omkring i værelset … og døde.

Otto dage græd den trøstesløse moder ved hendes lig, da den niende dags sol spejlede sig i Troldborg sø, kørte man en kiste ud af gården, et lig, der gemte et forhen inderligt og smertefuldt, men nu roligt og følelsesløst hjerte. Udenfor

kirkegården stod den gamle Tusse, støttet til sin stav, og stirrede på ligtoget. Da vognene var forsvundet bag den lave port, opslog hun en skraldende latter og udbrød, idet hun haltede hen til graverens kone, der stod noget borte fra hende: "Ser I, godt folk! det var nu så uvant, som hun der måtte afsted; ved I hvorfor?"

"Nej kors, mo'er Tusse!" udbrød den spurgte forfærdet, "hvad taler hun der om?"

"Det kan I svare Jer selv på, når I erindrer, at Tusse engang havde en mand, som den salig Pierre lod række hals på Ausing hede, og to sønner, som han lod sætte i skunteri med bøjler og lænker på. Ha! Ha! Ha!"

Hun humpede efter denne forklaring hurtigt afsted ind i Hørlingeskoven. Frygtsomme betragtede de enfoldige bønderkoner hinanden, derpå den bortgående, indtil hun forsvandt for deres blik bag ved kirkegårdsmuren.

Pastor Steiners tale over Julie var kort; men man så, at følelsen gav ham ordene til den; nogle gange måtte han afbryde for at skjule sine tårer. Lå måske grunden i bevidstheden om, hvor stor del han selv havde i denne sørgelige begivenhed, eller var det ved synet af sin dødblege søn, der stirrede ned på kistelåget, som om han derigennem endnu engang ville skue den knækkede lilje? Det var rørende at se den gamle præst med blottet hoved og snehvide lokker, omgivet af en hulkende skare, der forgæves søgte at tilbageholde deres tårer. Da talen var endt, listede ligfølget sig bort; kun graveren, præsten og Frantz blev tilbage, den sidste ubevægelig, stirrende ned på muldet, som med hule dump faldt på kistelåget og skjulte det. Præsten

trådte hen til ham, lagde sin hånd på hans skulder og udbrød: "Kom min søn, lad os gå hjem."

"Hør, fader," hviskede den unge mand, og hans blik hvilede med et fortvivlet udtryk på Steiner, "hvem af os to har den største skyld i denne stakkels piges død? Du, som forbød mig at tænke på hende, fordi min kusine var et fordelagtigere parti, – eller jeg, som adlød dig? På hvis regning vil Gud skrive dette mord?"

Den gamle præst græd og trykkede sønnen til sit bryst. "Min stakkels søn," hviskede han, "Gud tilgive os vore synder!"

"Amen!" mumlede Frantz og lod sig af faderen føre hen til vognen, der ventede udenfor kirkegårdsmuren.

Nogle dage senere rejste fru Frank, Adelheid og Ida tilbage til København. På en kæmpehøj stod et ungt menneske, da vognen kørte forbi, og kun Ida så tilbage; med sit lommetørklæde tilviftede han hende den sidste hilsen. Det var Jules Hjelm. Efter at han den foregående aften havde taget afsked med hende i haven og aftalt, hvorledes de skulle genses i hovedstaden, stod han nu på højen og så den elskede forsvinde med den hurtigt kørende vogn. Fjorten dage senere tog også han den samme vej tilbage til sin fødeby.

8. Uventede omstændigheder

Vi er atter i København, ser den almindelige færdsel, liv og virksomhed udbredt overalt, hører atter kareters og droskers rullen i de brolagte gader, sælgekonernes og torvebøndernes hæse skrig, kort sagt: hovedstaden ligger opladt i sin hele storhed og smålighed. – Skønt fortrolig med denne støjen og larmen, skrigen og råben, forekom den dog Jules fremmed og ubehagelig de første dage efter tilbagekomsten. Han havde jo været i Jylland, tilbragt en sommer i den fredelige stilhed og ro, der er udbredt over Danmarks halvø. – Underlige hændelse! den første bekendt, han mødte, var hans ven, maleren Carl, som man erindrer fra det første kapitel i denne fortælling. Jules genkendte ham næppe. Den korte frakke var en alen længere, den udslagne krave var veget for et vældigt, højt halsbind med store, stive flipper. Under armen var stukket tre tykke bøger og en del beskrevne papirer. Således trådte han Hjelm i møde.

"Min Gud, Carl! hvad går der af dig?" udbrød han forundret, "Hvis det ikke var højlys dag, skulle jeg aldrig have kendt dig i denne forklædning."

"Du tager fejl, broder Jules," ytrede denne, "det er min rigtige klædning. I de fire år, jeg boede hos dig, gik jeg, som du siger, forklædt."

"Du taler i gåder, min ven. Hvor kommer du fra, således udstafferet?"

"Fra min manuduktør i Prinsensgade," svarede Carl. "Kender du denne hersens lille bog? De to andre er Heilmanns maltlære,

dem studerer jeg nu i stedet for anatomi og former efter antikkerne, med ét ord: jeg har slået mig fra kunsten, det er det hele."

"Og hvad studerer du da i stedet for?"

"Brændevinsbrænderiet! Det kan du tro, er noget andet; hver evige morgen op klokken halv seks, læse et kapitel på fastende hjerte, så til professoren i laboratoriet, der har jeg praktiske øvelser den hele formiddag, og alt dette gør jeg af lyst og interesse."

Denne tidende aftvang Jules en hjertelig latter. Carl mumlede: "Gud må vide, hvad han finder så latterligt; jeg tror, at han kunne fnise ved sin faders kiste, så let og komisk tager han sig det alvorligste."

"Til foråret holder jeg bryllup med Rikke; hun er i denne tid ude på landet for at lære husholdningsvæsenet. Min tilkommende svigermoder har lovet at ville forstrække mig med den fornødne mønt til at begynde med: hun har 17.000 på rente, må du vide. Om nogle dage tager jeg til Nyborg, forsynet med brillant testimonium fra min professor, for at slutte akkord om brænderiet. Nu ved du alt, og jeg venter at høre din uforbeholdne mening om det."

"Min mening, kære Carl," svarede Jules, "er, at du i enhver henseende har handlet ret og fornuftigt. Uden lyst og kald til den kunst, du dyrkede, var det dårskab ikke at holde op med den; du sparer dig derved den anger, som mange af de såkaldte genier engang vil føle; jeg lykønsker dig af mit ganske hjerte til din beslutning. Bedre at være noget end slet intet."

"Ja, det siger jeg pine død med," ytrede Carl glad, "du har haft godt af din rejse, kan jeg mærke; skulle du engang hændelsesvis

komme til Nyborg og høre tale om brændevinsbrænder Carl Hansen, så ved du, at samme mand er din ven; du vil altid være mig en kær gæst, og på mad og drikke skal det ikke skorte – levvel!"

Carl gik. Jules tog papir, fint velinpapir, skar penne og skrev til Ida Frank. Otte dage gik; der gik hele fjorten. Maleren så kun sin forlovede ved vinduet og måtte nøjes med et kærlighedsfuldt blik, der gengældte hans hilsen. I komedien kom Ida vel engang om ugen, men her var hun garderet af fru Frank og Adelheid. Jules håbede stedse, at hun skulle komme alene, og at han derved på lignende måde, som den han havde at takke for sit første bekendtskab, kunne tale et par ord i enrum, men forgæves. – Når det var mørkt, gik han ad Vestergade til; på slaget elleve stod han for grossererens port; i samme øjeblik åbnedes det lille portkammervindue, hvor Ida havde sit soveværelse, et hvidt papir firedes ned i en snor, et andet stykke blev hejset op; "godaften" og "godnat" var de ord, der veksledes imellem dem. På denne måde underholdt de to elskende sig med hinanden en hel måned, uden at noget forstyrrede dem. En aften, efter at Jules havde løst Idas brev fra snoren og bundet sit eget til den, blev vinduet åbnet til Franks dagligstue så uformærket, at han ikke hørte noget.

"Godnat Ida!" hviskede han.

"Godnat, hr. Hjelm!" svarede en stemme i det nu åbne vindue.

Jules vendte sig og så fru Franks ansigt kigge ud af det.

"I aften er det næppe nogen fejltagelse," hviskede hun, da han gik forbi vinduet, "i det mindste ingen gensidig, jeg beklager blot, at Deres korrespondance fra nu af er endt."

Grosserer Frank havde imidlertid ganske andre ting at tage vare på. Hans hus stod rede til at erklære sig insolvent, og han så intet middel til at forhindre den uundgåelige bankerot, som truede ham. Allerede i længere tid var hans dårlige omstændigheder ingen hemmelighed, i det mindste ikke for vedkommende kreditorer; dagligt indløb regninger og fordringer på deres tilgodehavende. På Børsen mumlede man allehånde om hans slette stilling. Hans venner, der forhen havde anset det for ære at blive vist opmærksomhed fra hans side, trak sig tilbage. Fru Frank og Adelheid tog stor del i mandens bekymring; det angik jo dem selv, og de indså de uheldbringende følger, det forestående fald ville have for dem. Det eneste håb, Frank endnu havde at støtte sig til, var, at hans forrige kompagnon, Bretton, skulle forstrække ham med et lån imod at tage prioriteter for det i alle hans ejendomme. Han havde i denne anledning tilskrevet vennen et langt brev og ventede nu længselsfuldt et afgørende svar på det. –

Vi er nu rykket ind i begyndelsen af oktober. I to måneder var det lykkedes fru Franks årvågenhed at afskære enhver forbindelse mellem Jules og Ida. Ida tilbragte tiden i tiltagende angst, mens fru Frank udtænkte daglige ydmygelser, som hun og Adelheid formørkede den unge piges tilværelse med.

Det længe ventede brev fra Franks kompagnon i Hull var ankommet; det indeholdt en undskyldning og et formelt afslag på det attråede lån. Den skuffede handelsherre så nu en uundgåelig fallit i møde. Samme postdag modtog Otto Bretton fra sin fader følgende brev:

"Min søn!

> Af et fra hr. Frank modtaget brev erfarer jeg, at han står på nippet til at erklære sig insolvent og gør mig derfor den bøn at forstrække ham med et lån imod sikkerhed etc. At jeg ikke vil eller kan indlade mig i den affære, er indlysende, og jeg har derfor under dags dato tilskrevet ham desangående. Under slige omstændigheder vil min søn nok indse, at Adelheid Frank ikke længere kan være noget passende parti for dig, og da jeg just her i byen står i konneksion med et hus, hvori jeg gerne så dig introduceret, fordi jeg ved, at det kunne have fordelagtige følger for os, så ønsker jeg, at du trækker dig tilbage fra Franks, dog således, at det ikke kommer til noget brud mellem dig og familien; nu er han vel i slette omstændigheder, men muligt, han igen kan rejse sig. Man kan ikke vide, hvad der vil ske. Tag med første skib, som afgår hertil. To smukke ladys venter dig.
>
> Din fader
>
> *Melchior Bretton.*
>
> *P.S.* Da jeg antager, at du kunne ønske dig ét og andet før din afrejse – måske har nogen gæld, så har jeg hos H. & Komp. ladet dig anvise til udbetaling 50 pund st."

"Gud velsigne dig, min kæreste papa," råbte Otto jublende, da han havde læst dette brev, "det var en meget fornuftig spekulation af dig – Ja! jeg må til Hull. To ladys! penge! blive fri for Adelheid! Hvilke udsigter! Vær du kun rolig, gamle sjæl! jeg skal vide så fint og uformærket at løsrive mig fra alle de bånd, der binder mig, at hverken min brud eller de andre af mine små

veninder skal mærke det mindste, før jeg er borte; disse 50 pund skal jeg anvende; men det eneste, jeg ikke anvender dem til, er er til det, papa foreskriver. Victoria!"

"Ulykken kommer sjældent alene." Det måtte den stakkels grosserer sande; for dagen efter at han havde modtaget det afslående svar fra sin ven i Hull, fik han underretning om, at den længe frygtede Copella var kommet og at denne om eftermiddagen ville have den ære at aflægge ham et besøg. Det var et lynslag for den ulykkelige mand, dødbleg sank han om i sin sofa.

"Men min Gud! hvad fattes dig?" udbrød fru Frank forskrækket.

"Jeg er en ruineret mand!" hviskede han, "vi er i bund og grund ødelagte, ingen penge, ingen redning, og endnu i dag kommer den værste af alle mine kreditorer, Copella, med sin fordring på 12.000 mk., som jeg ikke kan betale 1.200 af. Hvad skal jeg gribe til?"

"Er der da intet middel til redning? Har du fået svar fra Ottos fader i Hull?"

"Ja, desværre!" svarede Frank, "her ser du brevet fra ham, læs selv; jeg har kun én udvej – bettelstaven!"

"Kunne vi da ikke få opsættelse hos denne Copella?" spurgte hun.

"Denne indiske vampyr vil ikke have nogen overbærelse med os; jeg kender disse herrer. Gå du imidlertid ind, Minna; gør dig rede til at modtage Copella så venligt som muligt; jeg vil endnu engang se de ulykkelige dokumenter igennem."

Om eftermiddagen rullede en vogn op ad Vestergade og holdt udenfor Franks port, grossereren trådte bleg og forvirret ind til

sin hustru og Adelheid i dagligstuen. Fru Frank gik til vinduet og så, skjult af jalousierne, en mand stige ud af kareten, mens en sort tjener ringede på porten.

"Han skal beværtes så gentilt som muligt," hviskede Frank, "vi må vise ham den største opmærksomhed og ikke lade os mærke med vor frygt, måske – – nej! nej! ethvert håb er borte."

"Giv dig dog tilfreds, fader!" hviskede Adelheid, "du viser dig jo, som om både vor timelige og evige velfærd var i hans magt; han ser så god ud og vil vist ikke være imod os, som du tror."

"Gud give det! kun af hans nåde må vi vente alt."

Fodtrin lød på trapperne; Copella trådte ind.

Det var en høj, fø'r mand, henved 50 år, med et smukt, brunligt, stærkt markeret ansigt, hvis sørgmodige træk bar vidne om gennemgåede strabadser. Han var simpelt klædt; kun en tyk guldkæde, der tredobbelt gik fra uret i vestelommen omkring halsen, lod formode, at han var velhavende. – Venligt hilste han på fruen og Adelheid og syntes slet ikke at bemærke Franks forlegne udvortes. I begyndelsen var samtalen stiv og ceremoniel, men den blev snart fri og utvungen, hvortil fornemmelig fruen bidrog. Det syntes endog, som om Frank havde glemt en del af sin første frygt, da han mærkede, at Copella ikke omtalte sin fordring.

Overraskelsen malede sig i Copellas træk, da han så Ida træde ind i værelset. Han tav, mens hans øjne ufravendt var hæftede på hende. Han lod sidenefter i talens løb nogle ord falde om en slående lighed mellem den unge pige og en afdød bekendt. Der blev denne gang intet videre talt om det.

Damerne fandt Copella interessant og underholdende; hans tale var livlig og røbede dannelse; det ædle udtryk i hans ansigt

forfejlede ikke sin virkning. En byrde var faldet fra grossererens bryst, for da han hændelsesvis under talen berørte fordringen, afbrød Copella ham med de ord: "En anden gang om det, i aften vil vi ikke tale om penge."

Teen blev båret ind, Ida præsiderede ved den, hver gang hun slog sine smukke, mørke øjne op, mødte de Copellas, som faste og gennemtrængende betragtede hende; det undgik ikke fru Franks opmærksomhed, at deres gæst hele tiden, mens Ida var nærværende, lod til at være betydelig adspredt og tankeløs.

"De har altså besluttet at blive her i byen for fremtiden?" spurgte Frank i talens løb.

"Nej!" svarede Copella, "ikke længere end til næstkommende efterår, så tager jeg atter til St. Croix; det var egentlig blot lysten til at se mit fødeland engang endnu og dvæle her nogen tid, der foranledigede denne rejse. Desuden," vedblev han, "jeg har endnu en vigtigere grund end den nævnte; mere om det i morgen. I aften vil jeg uforstyrret nyde den fornøjelse, underholdningen i denne elskværdige kreds skænker mig."

"I morgen," tænkte Frank ængsteligt.

Da teen var drukket, blev klaveret slået op. Først klokken tolv tog Copella afsked med familien og lovede at komme igen næste morgen. "Ikke alene som inkassator af den bagatel, De er debiteret for," bemærkede han smilende, "jeg har foruden denne endnu en anden sag at afgøre med Dem."

"Denne dag gik godt," udbrød Frank, idet han gik op og ned ad gulvet og skød kalotten frem og tilbage på hovedet; "i morgen gælder det, Gud må vide, hvad manden mener med den anden vigtige sag, han har at afgøre med mig?"

Efter at man havde udtømt sig i gisninger, formodninger og lovtaler over den interessante fremmede, gik familien til sengs.

Allerede klokken ni om formiddagen finde vi grossereren og Copella siddende sammen i kontoret. Den sidstes ansigtstræk bar præg af en urolig spænding, mens fortvivlelse lod sig til syne hos Frank. Hans skæbne var nu så godt som afgjort, han kunne ikke længere smigre sig med noget håb.

"Det var altså vort mellemværende," udbrød han roligt, "som vi skulle opgøre; – jeg vil tage bøgerne frem."

"Hør, min ven!" udbrød Copella, "lad det bero lidt med det, hvorfor denne hast? Min mening var ikke at gøre Dem ulejlighed så tidligt, for at få denne sag afgjort. Der er en anden genstand, som jeg ønsker at tale med Dem om."

Frank tog atter plads, og Copella vedblev: "De erindrer måske fra vor samtale i går den lighed, jeg fandt mellem Deres yngste datter og en afdød slægtning af mig; De fortalte, at den unge pige kun var en adoptivdatter af Dem; jeg ved det; vi er uforstyrrede her. Intet forhindrer mig fra at tale uforbeholdent med Dem. Det var ikke den blotte lighed, som tiltalte mig; jeg vil forklare mig tydeligere. Mit stammenavn er ikke Copella, men Stilling; under dette navn kom jeg for tyve år siden til København fra Jylland; de første bekendtskaber, jeg sluttede, var blandt de anseligste familier her."

Nu fortalte han, hvad læserne allerede er gjort bekendte med; hvorledes han tog til Vestindien, og det, som sidenefter var hændt ham der.

"Jeg har set meget," sagde han blandt andet, "gennemgået meget, mit hele liv har været en rejse mellem klipper og skær, afgrunde og kløfter; sjældent smilte en venlig solstråle på min

vej; først i de sidste otte år har jeg nydt lykkens goder. Lykke siger jeg – hvad er egentlig den lykke, som formue og guld kan byde, når man ved vane forud næsten intet savn føler ved at undvære det? Jeg ville være fattig igen, betle mit brød og dog føle mig tilfreds, hvis blot ét eneste ønske kunne blive opfyldt."

"Og dette ønske?" spurgte Frank deltagende.

"Jeg er fader," svarede Copella. "Jeg efterlod kone og to små børn i yderste armod herhjemme, jeg har aldrig set dem siden. Jeg er nu selv kommet hertil, fordi jeg tror at have fundet et spor. Giv mig nu underretning om det, som angår den unge pige; hvorledes De lærte hende at kende; dølg intet for mig; den allermindste omstændighed kunne måske lede til et resultat, for hvis følger jeg vil velsigne Dem."

"Hvem Idas moder er," begyndte grossereren, da Copella tav, "kan jeg intet vist meddele Dem om; hun boede først tilligemed sin datter hos en pårørende på Lungslevgård i Jylland, en halv mil fra det sted, hvor jeg tilligemed min forrige kone plejede at tilbringe sommeren. Efter denne pårørendes død kom hun i huset hos en fattig husmandsenke, som, efter hvad hun fortalte, i forrige dage skulle have tjent hos hende. Min salig kone fattede godhed for den fremmede; men vi mærkede snart, at det ikke var så ganske rigtigt med hendes forstand. Hver aften sad hun udenfor hyttedøren, stirrede stift hen for sig og talte i et væk med sig selv. Hendes muntre børn morede sig imidlertid ved at lege med de andre småpiger i byen. Moderen var meget tilbageholden og folkesky, og kun med største vanskelighed lykkedes det os at aftvinge hende svar på vore spørgsmål. Hun beklagede sig da stedse over, at Guds hånd lå tungt på hende, at hendes modgang var straf, fordi hun havde

været ond mod sin mand, og berørte lejlighedsvis forhold, der lod os formode, at hun forhen havde fristet langt blidere kår. Min kone syntes godt om hendes lille datter og tog hende flere gange med sig op på gården, også glutten holdt meget af hende; vi besluttede at beholde barnet hos os og fik lov til det af moderen; hendes virkelige navn, Emma, forandrede vi til Ida, da vi kort i forvejen havde mistet en datter, som hed således."

"Almægtige Gud!" udbrød Copella, "min datter hed Emma; der er ingen tvivl længere; Deres Ida er min Lauras datter."

"Laura! Ja, ganske rigtigt," råbte Frank, "således kaldte Idas moder sig –."

"Hvor er hun?" afbrød Copella ham, "kald hende ind, lad mig se hende, trykke hende til mit bryst, spørge hende, om hun vil kalde mig fader."

I grossererens dagligstue drømte man ikke om, hvad der foregik i kontoret. I urolig spænding gik fruen op og ned ad gulvet, hendes tanker dvælede ved den glædesløse fremtid, som ventede hende efter Franks fallit. Adelheid sad i en hvid morgenkjole, med hånden under kinden, stirrende ud ad vinduet; hun kedede sig denne morgen, var i slet humør og gav sit onde lune luft i bitre ytringer mod Ida, som sad i en krog af værelset og syede. Ida svarede ikke, men hæftede sine våde øjne bønligt på moderen.

"Kære moder!" hviskede hun til sidst grædende.

"Kære moder!" gentog fru Frank; "ja, hidtil har jeg givet dig grund til at kalde mig således; vover du oftere at tirre Adelheid, lader jeg dig sulte, spærrer dig inde på pulterkammeret, – piner og plager dig på enhver måde, så at du ret snart skal komme til at angre din genstridighed."

"Behandl mig, som du vil, kære moder!" udbrød Ida, "jag mig blot ikke fra fader."

"Du tiggerunge!" råbte fruen med furieblik. "Bort skal du; jeg kan ikke fordrage at se dig: jeg kender dig, du hyklerske: det er blot tanken på Hjelm, dette overspændte menneske, der sætter dig fluer i hovedet; med ham kunne du blive lykkelig, for ham kunne du passe, romantisere, leve af måneskin, rosenduft og følelse og sådant vås, som dit hoved er fuldt af. Endnu i aften skriver du det endelige afslag til ham, eller Gud nåde dig!"

"Jeg kan ikke," svarede Ida hulkende.

"Ikke det?" sagde moderen rasende, "tør du sige, at du ikke vil? Jeg skal lære dig at lyde, hvad jeg befaler." I dette øjeblik åbnedes døren og Frank styrtede ind.

"Ida!" råbte han, "Ida! mit kære barn, kom til mig! Kone, hvad er det her for et optrin??"

Fru Frank blev forundret over denne usædvanlige tiltale.

"Kom, Ida!" vedblev Frank, "kom, kom! tør dine øjne, fra nu af skal du fælde glædestårer; du rives ud af dette Helvede; jeg skænker dig den fader, som du hele dit liv har savnet."

Med disse ord tog han den unge pige ved hånden og forlod værelset med hende.

"Men hvad pokker går der af ham?" udbrød fruen forundret, "er manden blevet gal?"

"Gud skal vide det," svarede Adelheid, der fra sit sæde ved vinduet havde været en ligegyldig tilskuer af scenen mellem moderen og Ida. "Jeg troede, at han og den smukke vestindianer var beskæftiget nede i kontoret med ganske andre sager; jeg vil liste mig ned og lure lidt. Gennem kontorets nøglehul kan jeg se og høre, hvad de taler om."

Fader og datter hvilede ved hinandens bryst. Ida græd; kummer og smerte er endt, hendes øjne strålede af fryd. Frank gned rørt hænderne, drejede sin kalot og råbte: "Upåtvivleligt! Upåtvivleligt! det er Deres datter."

"Ja, det er hende!" stammede Copella, mens tårerne randt ned ad hans mørkladne kinder, "hun har erkendt mig for sin fader, hun vil være min datter. Dette øjebliks lykke opvejer el helt livs modgang. – Min kære datter!" vedblev han, og hans glædestindrende blik spejlede sig i hendes med et udtryk af den ømmeste kærlighed, – "hvor du skal blive lykkelig hos mig, så glad og tilfreds som et menneske kan blive. Først nu takker jeg Gud for min rigdom, fra nu af har den værd for mig, fordi den giver mig midler til at skabe dig tilfredshed og glæde. Og Dem, kære Frank! hvorledes skal jeg takke Dem, som er ophavsmanden til min hele lykke? Hvad kan jeg gengælde Dem det med, De har gjort mod mit barn?"

"Hm!" udbrød Frank, idet han gik omkring i værelset med underlige gebærder, "jeg er jo selv tilfreds med at være årsag til det."

"Altså, du følger mig," sagde Copella til Ida, "du tager hjem med mig og bliver hos mig i fremtiden?"

Copella kyssede hende ømt og trykkede hende til sit bryst. – "Allerede i eftermiddag skal alt være indrettet fil din modtagelse hos mig; du tager imidlertid afsked med din plejemoder og familien her. Og nu, Frank! nu ville vi afgøre vort mellemværende; tag Deres bøger frem, min ven!"

Ved disse ord stivnede pludselig grossererens ansigtstræk. Copella fremtog sin brevtaske og opsøgte beviset på sit tilgodehavende.

"Ja, højstærede!" udbrød Frank, da han havde hentet sine bøger, "jeg må tilstå Dem – – –"

"Undskyld, min ven!" afbrød Copella ham. "Blæk og pen, om jeg tør bede."

"Det er trange tider," begyndte Frank igen. – Copella skrev, – "de sidste års uheldige konjunkturer har haft en betydelig indvirkning på mine forhold."

"Vi vil så hurtigt som muligt opgøre vort mellemværende," bemærkede nu Copella, idet han rakte Frank nogle dokumenter, "vær så god, min ven! her er min fordring; jeg har tilføjet en lille bemærkning underneden."

"Er det muligt?" råbte Frank forbavset, "er det muligt? Copella! lad mig knæle for Dem, lad mig omfavne Dem, herlige, velsignede mand! Jeg er reddet! De har ikke villet min undergang! O, Gud ske lov og tak!" Grossereren dansede afsindig af glæde omkring i værelset med papirerne.

"Jeg kendte Deres forfatning," ytrede Copella, efter at grossererens første, heftige udbrud var overstået, "allerede længe var jeg vidende om, at det ikke ville være Dem muligt at tilvejebringe det beløb, jeg kunne fordre, uden vanskeligheder fra Deres side; jeg besluttede derfor at eftergive Dem det, fordi – jeg kunne gøre det uden at lide noget savn; – nu derimod er det jo blot en pligt, jeg opfylder, kun et lidet afdrag på det, jeg er Dem skyldig for min datters opdragelse. – Men én bøn gør jeg Dem; De må love mig at lade de af mine tidligere forhold, som jeg nylig omtalte, blive en hemmelighed; tør jeg fordre Deres æresord til pant på det?"

"Upåtvivleligt, kære ven!" svarede Frank, "vær forsikret om, at ingen skal høre et ord om det af mig." Han læste atter, beruset

af glæde, de få ord, Copella havde tilføjet sin fordring, hvormed han kvitterede folden hele sum, således at alt mellemværende var afgjort.

"Du gode fader!" hviskede Ida, idet hun kærligt klyngede sig til Copellas bryst, "den første handling, jeg er vidne til af dig, fortjener min kærlighed."

"Kære barn," svarede Copella med et lysende blik, "vi skal begge blive lykkelige. Nu må jeg gå for at ordne alt til min lille husalfs modtagelse, og så skal intet mere skille os."

Den glædesdrukne Frank var imidlertid gået op i dagligstuen for at bringe hustru og datter den glade efterretning; da Copella hørte ham komme tilbage, fulgt af moder og datter, tog har hurtigt sin hat, kyssede Ida og gik bort for at unddrage sig familiens taksigelser.

Fru Franks vrede og strenghed forsvandt, så snart hun fik den gunstige vending at høre, som Idas skæbne så pludseligt havde taget.

"Jeg gratulerer dig, mit barn!" udbrød hun venligt og omfavnede hende. "Det kan jeg kalde at have lykken med sig. Din fader er jo millionær, og du vil i fremtiden blot behøve at ønske for at se alt, hvad du lyster, for dine fødder. – Er du længere vred på mig? Jeg har vel været lidt streng imod dig, måske for hård undertiden, men altid har jeg haft din lykke og dit vel til formål."

"Jeg erkender det, kære moder," svarede Ida venligt, "jeg er alt for glad til at vredes på nogen."

Adelheid var også blevet den kærlige søster og forestillede Ida, hvor godt og mageligt hun kunne have det i fremtiden. "Så

bliver jeg da aldeles glemt," tilføjede hun smilende, "du vil vist aldrig mere tænke på din Adelheid."

Ida var for god til at kunne forstille sig. Hun svarede derfor blot: "Føler du da, kære Adelheid, at jeg kunne have grund til at glemme dig?"

Adelheid rødmede og tav.

"Denne dag er en lykkensdag for os alle," – råbte Frank, "i det øjeblik jeg taber tømmen og belaver mig på at falde af, sidder jeg fastest i sadlen; Gud velsigne jer alle sammen; jeg er en lykkelig mand; denne gang fallerer jeg næppe."

Om eftermiddagen kom Copella tilbage til grossererens for at hente Ida. Fruen indbød ham til at blive aftenen over.

"Det er jo den sidste, hvor vi tør kalde Ida vor datter," bemærkede hun venligt, "og man skilles så sent som muligt fra et væsen, der er blevet os så kær som Deres elskelige datter."

Copella ønskede imidlertid at komme hjem, og Ida tog afsked med sine forrige forældre.

"Lev da vel, mit elskede barn," udbrød fruen rørt og kyssede hende, "tænk flittigt på os, ligesom du stedse skal blive en kær genstand for vore tanker og ønsker."

"Lev vel, søde Ida!" sagde Adelheid, "besøg mig ofte, ellers dør jeg af kedsomhed."

"Gud velsigne dig, mit barn!" hviskede grossereren, den eneste af de tre, som mente, hvad han sagde, "vær en kærlig datter mod din fader, ligesom du altid var det mod mig."

Ida kørte med sin fader til hans bolig i Bredgaden. Copella viste hende rundt i den strålende suite af værelser, han havde ladet indrette.

"Over alt dette," bemærkede han smilende, "er du uindskrænket herskerinde. Ingen vil sige og gøre andet end hvad du befaler, min formue kan du frit råde over, jeg fordrer blot din kærlighed for den."

Grædende sank hun til hans bryst. Ida følte sig så tilfreds og lykkelig som den indespærrede fugl, man genskænker friheden. Foragt og krænkelser var forvandlet til den kærligste omhu. Copella fandt sin største glæde i at komme ethvert af hendes ønsker i møde på halvvejen. De prægtigste stoffer og smykker skænkede han hende. Ida benyttede alle disse herligheder og glædede sig over dem.

Den næste morgen finder vi grossererens familie siddende ved tebordet, fordybet i samtale med hinanden. Det ringede på klokken. Otto Bretton trådte ind. I de sidste dage havde han ikke ladet sig se, fordi han havde haft travlt med fordeling af de anviste penge. Denne forretning var nu heldigt tilendebragt, og skønt ingen af kreditorerne, der stadig aflagde ham deres visitter, havde erholdt en skilling, var dog vedkommende billardstuer og vinkældere tillige med flere af Brettons veninder sjæleglade over faderens højmodighed. Otto bemærkede med forundring den forandring, som var foregået hos grossererens. Adelheid fængslede ham straks med en vidtløftig fortælling om Ida og Copella. Da hun endelig havde udtømt sig, rykkede Otto frem med årsagen til sit tidlige morgenbesøg.

"Min fader ønsker, at jeg skal komme hjem til ham," ytrede han eller en foregående indledning, "skønt jeg altid har efterkommet hans vilje, kunne jeg dog i dette kapitel have en besynderlig lyst til at vise, at jeg også kan have min. Det lader sig imidlertid ikke gøre, den gamle kunne i tilfælde af, at jeg

ikke lystede hans ordre, få i sinde at tilbagekalde den sum jeg hidtil har modtaget. Jeg kommer derfor i dag for at tage afsked med Dem."

"Bliver du længe borte, min Otto?" spurgte Adelheid i et pludseligt anfald af ømhed. "Når ser jeg dig igen?"

"Aldrig, upåtvivleligt!" udbrød grossereren, der hidtil havde tiet, mens hans øjne hvilede på Otto, der forlegen så ned i tekoppen foran sig.

"Hvorfor antager De det?" spurgte han efter nogle minutters tavshed, "jeg mener, at mit forhold til Adelheid taler tydeligt for, at jeg så snart som muligt vender tilbage."

"Jeg mener," svarede Frank med en usædvanlig fasthed i ord og mine, "at dette brev, som min fuldmægtig fandt på trappen forleden, og som De upåtvivlelig må have tabt, taler for, at Deres hr. fader ønsker alt ophævet mellem Dem og min datter, og jeg må tilstå, at hans ønske stemmer overens med mit."

Hermed rakte grossereren den forbavsede Otto et sammenlagt papir, i hvilket denne med forfærdelse genkendte faderens brev.

"Rejs De!" tilføjede Frank, "for aldrig mere at vende tilbage, og medtag den forsikring, at den gamle Frank i over ét år var en stadig, men tillige tavs tilskuer til Deres smukke streger. Ikke uden frygt så jeg Adelheids skæbne knyttet til Deres. Denne forbindelse burde for længst være hævet."

De tilstedeværende lyttede forbavsede til denne tale. Otto søgte hat og stok og listede sig bort. Da han var gået, fortalte Frank sin hustru og Adelheid indholdet af det fundne brev og meddelte dem desuden adskillige andre affærer, han var kommet til kundskab om. Hverken fruen eller datteren fandt

imidlertid, at det havde noget at betyde og bebrejdede grossereren hans letsindige handlemåde. Frank tav og vendte tilbage til sit kontor. Næste morgen forlod Otto Bretton København og kom aldrig senere tilbage.

Jules Hjelm var endnu uvidende om den forandring, der var foregået i Idas Stilling. Forgæves gik han forbi grosserer Franks vinduer. Intet venligt blik mødte hans. Ida var borte. Mismodig så han den ene dag gå efter den anden. Den samme kærlighed, som forhen havde haft så mægtig indflydelse på hans kunst, gjorde ham nu ligegyldig og ufølsom for den. Han havde kun sans for det, som angik hans kærlighed. Således var hans sindsstemning, da han en aftenstund, i færd med at gå ud, mødte en sort tjener. Upåagtet ville han gå denne forbi, men negeren standsede ham med det spørgsmål: "Om her en maler Hjelm bor?"

"Ja," svarede Jules forundret, "det er mig, hvad godt, ven neger?"

Den fremmede fremtog en lille forseglet billet, som han rakte den unge mand.

"My herres smuk' daugther me sender, that I schould bring massa dette brev."

Nysgerrigt greb Jules billetten, betragtede udskriften ved hjælp af lygteskinnet og genkendte Idas håndskrift; han fo'r op ad trapperne, tændte lys og læste, hvad vi allerede ved. Brevet sluttede med følgende ord:

> "Mellem fem og seks er min fader ikke hjemme; men det skal han heller ikke være; vort forhold er endnu en hemmelighed for ham, som du skal ende ved at anholde

om min hånd i overmorgen. Kom, min Jules! jeg har meget af tale med dig om, som jeg ikke kan skrive.

Din

Ida."

Jules gennemfløj disse linjer, han forstod kun del halve af brevet, og dog jublede han.

Den næste dag gik han hen til Ida. Han genkendte næppe den fortryllende, rigtklædte skikkelse, der trådte ham i møde; han trykkede undseligt den bløde hånd. Kun det yndige ansigt og kærlighedsfulde blik var uforandret. Hans øjne gled fra den ene genstand til den anden i det med fyrstelig pragt udstyrede kabinet, de kostbare møbler, de store spejle, det rige gulvtæppe, og til den slanke, skønne pige, der læner sig op til ham, og med et så usigelig ømt og kærligt blik er vidne til hans forundring. Det ene spørgsmål viger for det andet. Han vil vide alt, have forklaring over alt.

"Men så hold dog op! du spørgesyge!" udbrød hun smilende, "kom! sæt dig roligt i divanen, så skal jeg fortælle dig hele historien."

"I morgen aften kommer du herop og forlanger fader i tale; du fortæller ham, at du holder meget af mig, at du ikke kan leve uden mig, og at din største lykke er at turde kalde Ida din, – skønt du jo allerede nyder denne lykke. – Så kommer jeg til, og når jeg blot er venlig, kysser ham og siger: Søde papa! jeg tror også, at jeg kan lide dette menneske; så indvilger han i alt; han kan ikke nægte mig noget. Når han da har givet sit samtykke, kommer du hen til mig hver eneste dag og holder rigtigt af mig

og så, min Jules!" tilføjede hun og kyssede ham, "så skal vi få det godt. Du vil jo altid elske mig så højt som nu, ikke sandt?"

Klokken slog otte, Copella ventedes hjem, og Jules tog afsked og gik. Næste dag forsømte Hjelm Akademiet. En vis ængstelse beherskede ham, en indre uro, som tiltog, jo længere dagen gled; det forekom ham, som om der forestod noget mørkt; han kunne ikke forklare sig grunden, men mægtede dog ikke at bekæmpe sin uro.

Om aftenen sad Ida i sit værelse med sit sytøj, og overfor hende Copella, der læste i nogle papirer. Hun tænkte på Jules og hans ærinde. Af og til så Copella op fra papirerne, og når hans blik da mødte Idas, var hendes besjælet af den inderligste ømhed.

"Hvor du er smuk!" udbrød han, lagde pennen ned og lod sine øjne hvile på hende.

Ida rødmede på ny. "Det er din kærlighed, som gør mig smuk," hviskede hun og rakte faderen sin hånd over bordet. "Jeg takker Gud for en sådan fader."

"Og jeg," sagde Copella, "har aldrig været lykkeligere end i aften; jeg har beredet dig en overraskelse, som jeg hidtil skjulte, i morgen skal den blive opklaret."

"Også jeg har en hemmelighed," sagde Ida – "i aften skal du få min at vide, og din lykkelige datter vil da ikke længere have noget ønske tilbage."

"Hvori består denne hemmelighed," spurgte Copella smilende, "lad os udveksle vore hemmeligheder for hinanden."

"Nej, nej!" svarede hun skælmsk, "men hør! det ringer, jeg tør næsten tro, at den, som i dette øjeblik trækker så utålmodigt i portklokken, vil opklare alt!"

En tjener trådte ind og meldte, at en fremmed ved navn Hjelm stod i forværelset og ønskede at tale med Copella.

"Hjelm!" gentog denne bestyrtet, "allerede i aften?"

"Hvorledes!" udbrød Ida forundret, "du ved allerede –"

"Alt! Alt! min datter!" svarede Copella med et glædestrålende blik.

Det bankede på døren. Jules trådte ind. Hans første blik gjaldt Ida, det næste Copella. Han studsede; han havde allerede flere gange truffet denne hjemme hos sine forældre uden at kende ham; også på Copella var overraskelsen synlig; han formåede kun med møje at holde sig rolig.

"Hr. Copella!" udbrød Jules, idet han trådte hen til ham, "jeg har et ærinde til Dem; jeg kan i dette øjeblik ikke begynde med nogen indledning og vil derfor tale ligefremt og uforbeholdent. Jeg har lært Deres datter at kende, mens hun endnu var i huset hos grosserer Frank; jeg har elsket hende, fra det første øjeblik, jeg så hende. Ida deler min kærlighed; jeg beder Dem derfor om deres samtykke. Da jeg allerede flere gange har set Dem hjemme hos mine forældre uden at vide Deres navn, formoder jeg, at De kender mig. Idas og min lykke ligger i Deres hånd."

"Hellige Gud! hvilken fejltagelse!" udbrød han tonløst, idet han sprang frem og knugede Jules heftigt til sit bryst; "Ulykkelige! Du ved ikke, hvad du fordrer! – Min søn Julius! Ida er din søster!"

Faderens og datterens hemmelighed var udvekslet.

9. Et år senere

Ida Copella til Henriette F...
Min kære veninde! Du bebrejder mig i dit sidste brev, at jeg er så sendrægtig med at skrive dig til, og tror, at jeg er ligegyldig for dig. Du tager fejl, Henriette! Den eneste, jeg kan åbne mit hjerte for, er dig! – men hvad skal jeg skrive om? – Fortælle dig, hvorledes et menneske er til mode, når lykke, tilfredshed og frem for alt, håbet er os berøvet! Skal jeg beskrive dig den ligegyldighed, som opfylder mit hele væsen og gør mig kold og udeltagende for alt, hvad der bevæger sig omkring mig, siden han blev min – broder; – eller om min faders smerte over den sorg, han var nødt til at volde os? Han er dog lykkeligere end jeg; han har jo tårer tilbage, han kan græde. – Han har købt et smukt landsted ude ved Dyrehaven, og der har vi tilbragt sommeren, siden Jules rejste til Italien. Det forekommer mig, som om de sidste seks måneder have været længere end forhen seks år; hvor hurtigt plejede tiden ellers ikke at svinde for mig, og nu! – Jeg er ked af landlivet; de smilende, soloplyste marker, den venlige natur, den muntre færdsel rundt om. Når jeg ser den umage, alle anvender, for at jeg kan blive lykkelig; når jeg bemærker den misundelse, som Adelheid føler, hver gang hun besøger mig, kan jeg ikke andet end beklage mig selv og vredes over, at jeg så lidet påskønner det gode, som blev mig tildelt. Min fader har forstrakt

grosserer Frank med betydelige summer for at ophjælpe hans affærer; – hvor han er taknemmelig for det! Fru Frank er øm og kærlig mod mig; vor rigdom skaber lutter glade og smilende ansigter omkring os, kunne den blot skænke mig den ro, jeg savner! Dog, jeg er jo rolig; jeg finder mig tålmodigt i min skæbne. Han, Jules var også rolig, da han rejste, men det var fortvivlelsens ro. Jeg er dog glad over, at han er borte; den adspredelse og afveksling, som rejsen og opholdet i fremmede lande forskaffer, vil måske virke velgørende på ham, måske vil han lære at glemme – nej, han glemmer aldrig. Du skriver i dit sidste brev, at jeg er ung endnu, du mener, at jeg nogen sinde kunne … – Hvor lidet kender du mig! Ida er i dag et blegt, indesluttet væsen, som intet håber eller ønsker mere. Jo! ét ønske har jeg endnu tilbage, det at komme bort herfra, løsrive mig fra ethvert minde. Jeg har sagt det til min kærlige fader, og han vil opfylde mit ønske; næste forår tager han tilbage til Vestindien; han tror, at jeg vil have godt af denne rejse. Du må derfor besøge mig i vinter! Kom og tilbring nogle måneder hos os, det er det sidste offer, jeg fordrer af dit venskab.

Sommeren svinder, vinden larmer udenfor mine vinduer, efteråret ligger udbredt for mit øje i dets hele sørgmodige barskhed og øde; men det udøver en velgørende virkning på mig; naturen harmonerer med mit indre.

Blomsterne visner, løvet falder fra grenene og hvirvler rundt blandt træerne inde i Dyrehaven. Snart er også jeg et vissent, falmet løv. –"

Om "Ungdoms kampe"

Forfatter: Carit Etlar (1816-1900).
Org.udgave: Oprindelig udgivet under pseudonymet Carl med titlen *Slægtskabet. En original Fortælling* på forlaget Andr. Fred. Høst, København 1839. Revideret og forkortet af forfatteren i 1896 som *Ungdoms Kampe* og udgivet på V. Pios Forlag, København 1896.
Denne udgave er baseret på: *Ungdoms kampe. En fortælling fra 1839* af Carit Etlar (Carl Brosbøll). Chr. Flors Boghandel, København 1913.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Poul Steffensen (1866-1923) til Carit Etlar: *Tranens Varsel*, 3. del.

ISBN 978-87-7628-056-7
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-320-0.

www.ebib1800.dk

